Europos LIETUVIS

Nr. 46 (637). 1960. XI. 22 — Londonas, 1960 metų, lapkričio mėn. 22 d. — XIV metai

Nusiginklavimo problema

J. GUTAUSKAS

Visiems žinoma, kad karas turi tam tikrą atmainą — pilietinį karą, kuriame dalis valstybės piliečių formuoja kovinius dalinius tarpusavio kautynėms.

Dar yra viena karo rūšis — kolonialinis karas, kuriame kolonialinės valdžios kariniai daliniai įvaro baimės bejėgėms laukinių žmonių bandoms.

Vienok paskutiniais metais „laukinukai" pasirodė esą galingesni už karinius dalinius. Anglų batalijonai Kipre nesusidorojo su čiabuviais; daugybė prancūzų pulkų negal susidoroti su alžyriečiais. Kenijoj Mau-Mau nors netekę 12.000 žmonių, bet būdami dar pakankamai pajėgūs, sunaikino 4.000 kareivių ir kolonialinės valdžios šalininkų, Malajų džiunglėse 10.000 komunistų keletą metų priešinosi šimtatūkstantinei kolonialinei kariuomenei. Vietname be jėgiai pasirodė ne „laukinukai", bet prancūzų kautynių batalijonai. Pilietiniame kare Kuboje Castro be kautynių batalijonų nugalėjo Batistos kariuomenę: Castro šalininkai buvo negausi ir neorganizuota banda.

Mažai kam yra žinomos smulkmenos, kaip keliami pilietiniai karai Argentinoj: komunistai ar peronistai pasamdo profesionalus kriminalistus pakišti pragaro mašinom; atskiri šauliai naktimis užpuola policininkus, kalnuose formuojasi partizanų būriai. Valdžios kariuomenė ir policija stengiasi, kad tai neišvirstų į pilietinį karą.

Iš komunistų elgesio galima spręsti, kad jų blokas ruošiasi karui, kuriame kovos batalijonai, lėktuvai ir raketos nebevaidins svarbaus vaidmens. Jeigu tai būtų tinkamai suprasta, tai nebūtų kartojamas lengvabūdiškas posakis: „Naujas ginklas karą padarė negalimu. Taigi karo nebus". Galimas dalykas, kad nebus karo, kuriame veiktų kovos batalijonai, bet apskritai karas vis dėlto bus. Karas, kuriame lems maištininkų junginiai ir prieš kuriuos kautynių batalijonai gali pasirodyti bejėgiai.

Pavyzdys tokio pasiruošimo gali būti Vokietijos sovietinė zona. Vakarų Vokietijos vienas ginkluotas pilietis tenka 216 neginkluotų piliečių, o komunistinėj zonoj — 35 piliečiams. Įsidėmėtina tai, kad įvykdžius chruščiovinį nusiginklavimo planą, visiškai panaikinus reguliariąsias ginkluotąsias pajėgas, Bonnai liktų 30.000 pasienečių ir policininkų, o Pankovas turės 369.000 žmonių, išmokytų visų taktinių kautynių smulkmenų miestuose ir partizaninių veiksmų meno.

Aišku, Chruščiovas, piršdamas taiką, stengiasi panaikinti reguliariąsias ginkluotąsias pajėgas, pasikliaudamas savo nereguliariomis pajėgomis ir Vakarų bejėgiškumu tokiuose karo veiksmuose.

Chruščiovo planu nenumatoma sumažinti vidaus apsaugos kariuomenę. Chruščiovas griežtai reikalauja panaikinti užsieninės karo bazes, turėdamas galvoje aviacijos, laivyno, raketų mėtymo baterijas ir sausumos divizijas. Sovietinis blokas turi viso tik tuziną tokių bazių.

Jeigu gi, susitarusi su Vakarais dėl bazių panaikinimo, Sov. Sąjunga paliktų savo užjūrinius atramos punktus, tai atsidurtų prieš ribotas galimybes kariauti jūrose.

Visai kitokią strateginę vertę turi JAV užsieninės bazės: jos sudaro strateginį žiedą aplinkui Sovietų Sąjungą.

Apie 125 užjūrio atsparos taškų svetimose teritorijose įrengė Pentagonas, ryždamasis teikt pagalbą Europos ir Azijos valstybėms ir sudrausti sovietinę karo agresiją. Amerikiečiams sutikus pašalinti šias bazes, ištiktų katastrofa. Sutartis panaikinanti karines bazes Vakarams būtų nepalankus sandėris. Ši sutartis nepaliestų kitos rūšies — maišto bazių. Vakarai neturi panašių bazių komunistinio teroro kraštuose, bet teroras su šypsena įsėlina į nekomunistinius kraštus ir ten įrengia savo bazes.

Nuo Baltijos iki Juodosios jūros tęsiasi nenutraukiama grandinė komunistinių partinių bazių, įjungiant ir Jugoslaviją, nors Belgradas duoda suprasti, kad su Sov. Sąjunga jis kivirčijasi. Šios grandinės priekyje yra dvi bazės: Prancūzija ir Italija su milžiniškom komunistinėm partijom. Stipri bazė ir Suomijoj. Antros rūšies bazėmis Europoje reikia laikyti Norvegiją, Angliją (su jų kairiaisiais darbiečiais), Vokietiją, Austriją, Ispaniją, Graikiją, kuriose legaliai arba pogrindy organizuojamos maišto pajėgos.

Afrikoj ir Azijoj Maskvos, Pekingo, Pragos ir kitų komunistinių centrų pastangomis „antikolonializmo" židiniai paversti į komunizmo bazes.

Komunistai kuria maišto bazes, budindami rasinį judėjimą, prasiskverbdami į profesines sąjungas, rengdami kultūrinius „pasikeitimus", siųsdami jaunimą į komunistinius kraštus. Diplomatinės, prekybinės ir kultūrinės Sov. Sąjungos, Raud. Kinijos ir kitų kraštų misijos sėja komunizmo sėklą ir laisto ją slaptomis subsidijomis arba atviromis paskolomis (Abisinija 400 mil. rublių, Gvinėja 140 mil. rublių, Maroko 150 mil. ir t.t.).

Komunizmas, kaip toksai, neįleido šaknų Afrikoje. Afrika naudojasi komunistine pagalba ir maištingu komunizmo patyrimu išsilaisvinti. Komunizmas gi naudojasi afrikiečių temperamentu ir jų politiniu primityviškumu, kad turėtų šiame kontinente atsargos degalų: kilus karui su laisvaisiais Vakarais, komunistiniam blokui pravers maišto bazės Afrikoj.

Lotynų Amerikoj kurti bazių antikolonializmo pagrindu negalima — visos respublikos laisvos, todėl raudonasis blokas kuria jas tuo pagrindu, kad turtingos valstybės nepakankamai padeda.

Visus kontinentus apimanti maišto bazių sistema galėtų tapti svarbiu komunistinės strategijos veiksniu kilus pasauliniam karui, arba lokaliniam, arba pilietiniam, arba kolonialiniam: karo veiksmų vietovėse būtų keliami maištai, vadovaujami iš Maskvos ar Pekingo.

Komunistų maišto bazės negali būti sunaikintos ginklu: apie 80 mėnesių maištininkai priešinasi Alžyre. Tos bazės negali būti pašalintos jokiais susitarimais dėl nusiginklavimo: ideologija nepašalinama formaliais susitarimais. Pagaliau Chruščiovas nepradės tartis dėl maištininkų bazių pašalinimo! Jis prikalba tik savo priešus, stengdamasis sulaužyti jų apsaugos ginklą — kovines bazes, tikėdamas, kad jo priešai neatkreips dėmesio į jo puolamuosius ginklus.

Maištams rengti komunistiniai Rytai meistriškai moka, demokratiniai Vakarai — ne. Maišto organizacijai komunistai yra pasiruošę, demokratai neturi užtenkamai galimybių likviduoti maištui: kruvinas, agresyvus maištas įsibrovė Karibų jūron — į Kubą, ir nėra kaip atremti šio komunistinio puolimo.

Maišto bazių problema rimtesnė už daugelį tarptautinių problemų. Vakarai pagaliau turėtų suprasti, kad šiais laikais kariuomenė keičiama revoliucinių masių grumtynėmis. Komunistai tam yra pasiruošę. Laisvajam pasauliui pagaliau laikas bent pradėti ruoštis.

PASLAPTINGAS DULKIŲ LIETUS

Šių metų pavasarį (kovo mėn.) ir rudenį (rugsėjo mėn.) smėlio ir dulkių tiršti debesys užgulė Bulgariją, Rumuniją, Vengriją, Jugoslaviją, pasiekdami net Triestą ir šiaurės Afriką. Vietomis tie debesys buvo tokie tiršti, kad dieną pasidarė tamsu kaip naktį. Vietomis jie prarūko dumblo lietumi. Ilgai tylėjusi, pagaliau prabilo ir sovietinė informacija apie dumblo lietų Ukrainoje, Kryme, Moldavijoje.

Atitinkamos mokslo įstaigos tą gamtos reiškinį pradėjo tyrinėti ir išaiškino, kad tai padaras Chruščiovo plėšinių Kazachstane. Savo laiku Kazachstano stepes nuo smėlio audrų saugojo žolė. Stepės paverčiant arimais, nėra kas jas saugotų nuo smėlio audrų, nes prieš sėją ir derlių nuėmus ilgesnė sausra tokioms audroms sudaro labai palankias sąlygas. Savo laiku Amerikos atitinkami specialistai buvo perspėję Chruščiovą apie tokį pavojų, bet, žinia, Kremlius tokį kapitalistinį perspėjimą laikė tik kapitalistų propaganda. Kr.

VALSTYBĖS SEKRETORIAUS PAVADUOTOJAS F. C. WILCOX PRIĖMĖ PET SEIMO DELEGACIJĄ

Lapkričio 4 d. JAV Valstybės Sekretoriaus pavaduotojas ir JAV Delegacijos Jungtinėse Tautose narys, Francis C. Wilcox, priėmė Vaclovą Sidzikauską, PET Seimo pirmininką, ir dar du to Seimo narius.

PET delegatai išdėstė p. Wilcox Sovietų pavergtųjų tautų nusistatymą ir pageidavimus ryšium su būsimaisiais debatais Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje kolonializmo panaikinimo klausimu. Paliestas buvo ir Vengrijos klausimo svarstymas J. Tautose.

Ta proga jie įteikė Valstybės Sekretoriaus pavaduotojui PET Seimo pilnaties š.m. spalio 24 d. priimtąją rezoliuciją ir memorandumą Sovietų Rusijos kolonistinių užmačių, ypač Centro ir Rytų Europoje, klausimu.

Septynios DIENOS

DR. ADENAUERIS Į LONDONĄ

V. Vokietijos kancleris Dr. Adenaueris gruodžio mėn. atvyksta į Londoną. Jis čia aiškinsis dėl vokiečių-prancūzų skirtingų pažiūrų į NATO perorganizavimo ir ūkiniais klausimais.

NUTRAUKĖ SANTYKIUS SU GHANA

Kongą valdąs plk. Mobutu paskelbė, kad Kongas nutraukia santykius su Ghana, nes ši grubiai kišasi į jo krašto reikalus. Konge esantieji Ghanos kariniai daliniai turėsią išsikraustyti (jie yra J. Tautų žinioje).

BALSAVIMAS KOJOMIS

Praeitais metais iš Rytų Vokietijos į V. Vokietiją pabėgo 143.000 asmenų.

Šiais metais per 10 mėnesių pabėgo 168.000. Daugėja pabėgančių ūkininkų ir žemės ūkio darbininkų skaičius — jų šiais metais pabėgo 13.000.

PRIIMA KOMUNISTŲ PARAMĄ

Laos vyriausybė sutiko priimti Kinijos ir Šiaurės Vietnamo paramą.

Tuo rūpinasi ministerio pirmininko Souvanna Phouma pusbrolis Vong, prokomunistinės partijos vadas.

CHRUŠČIOVO UNIVERSITETAS

Maskvoje Chruščiovas pasakė kalbą atidarant „Tautų draugystės universitetą". Į jį bus priimami studentai iš ūkiškai atsilikusių kraštų, ir Chruščiovas pripažino, kad ta naujoji įstaiga Vakaruose vadinama jau „nauju triuku".

Mokytis ten galės 500, o sovietų spauda tvirtina, kad norinčių įstoti buvę 43.000. „Pravda" pažymi, kad Nepalas ir Burma savo studentų net neleidžia išvažiuoti ten.

LAIMĖJUSIOJO IR PRALAIMĖJUSIOJO SUSITIKIMAS

Prezidentu išrinktasis John F. Kennedy aplankė atostogaujantį buvusį savo varžovą rinkimuose viceprezidentą Nixoną. Susitikimas buvęs nuoširdus.

Buvo spėliojama, kad viceprezidentui būsiąs pasiūlytas darbas naujoje administracijoje, bet tas reikalas nebuvęs dar aptartas.

ŠEIMAS GRĄŽINA NAMO

Prez. Eisenhoweris pasiūlė nuo N. Metų grįžti namo karių šeimoms, kurios gyvena paprastai ten, kur yra amerikiečių kariniai daliniai. Tokių grąžintinų yra 284.000.

Tai daroma taupumo sumetimais, kad nereikėtų tiek daug išleisti užsieniuose.

BRITŲ FORDAS PEREINA AMERIKIEČIAMS

Amerikiečiai pasiryžo galutinai atpirkti Fordo automobilių fabriko akcijas D. Britanijoje. Iki šiol tų akcijų, jie turėjo daugiau kaip pusę.

Atperka Amerikos Fordas.

RUSIJOS ĮSPĖJIMAS KUBAI

Norėdama sušvelninti santykius su Amerika, Rusija įspėjusi Kubą liautis grasinti rusiškomis raketomis Amerikai.

Kadangi Castro nuolat kalba apie savo įtakos plėtimą Argentinoje, Brazilijoje ir kituose lotynų Amerikos kraštuose, tai ir čia jis buvęs įspėtas susilaikyti, nes su tais kraštais pati Rusija nori artimesnių ryšių.

BELGIJA GRASINA PASITRAUKTI

Belgija pagrasino pasitraukti iš Jungt. Tautų, jei šių pareigūnai nesiliaus puldinėję belgų vyriausybės.

Visas reikalas yra susijęs su Kongu.

REVOLIUCIJA RYJA SAVO VAIKUS

Turkijos revoliucinės vyriausybės prezidentas Cemal Gursel pareiškė, kad jis pašalinęs Tautinės Vienybės Komiteto 14 narių (komitete buvo 37 nariai). Pašalintieji buvo suimti ir įkalinti.

Komitetas buvo sudarytas, kai kariai nuvertė valdžią (o valdžia dabar teisiama, jai primetama net pasakiškiausių kaltinimų, kad jos autoritetas būtų sunaikintas).

ODOS SPALVA MASKVOJE

Iš Maskvos grįžę afrikiečiai studentai paskelbė duomenų, kaip ten su jais elgiamasi. Eiliniai žmonės yra nuoširdūs, bet policija ir vietiniai studentai ne kartą juos ar jų draugus yra sumušę.

Kadangi daugumas jų nuvažiuoja su netvarkingais dokumentais, tai paskui būna nemaža sunkumų išvažiuoti iš Rusijos.

KENNEDY IR LIETUVA

Pabaltiečiai ir apskritai pavergtosios tautos, ilgus metus pripratusios draugiškai santykiauti su viceprezidentu Nixonu, kuris jų laisvės reikalams rodė daug simpatijų, psichologiškai priešrinkiminiu laiku buvo nuteikti laukti Nixono laimėjimo. Tačiau, realiai žiūrint, demokratų kandidatas Kennedy nemažesniu ryžtingumu yra pasisakęs už pavergtųjų tautų laisvę. Tad nenuostabu, kad platūs lietuvių—Amerikos piliečių sluoksniai iš anksto telkė sambūrius Kennedy kandidatūrai paremti. Dar stipriau tai darė lenkai ir kai kurios tautybės, kurių apsisprendimą galėjo paveikti ir kandidato Kennedy tikyba (jis katalikas, pirmas tos tikybos Amerikos prezidentas). Bet šiaip jau amerikiečiuose tikyba rinkiminėje kovoje nevaidino didelio vaidmens. Patsai Kennedy nekartą pareiškė, kad jis yra už tai, jog Valstybė ir Bažnyčia liktų atskirtos ir tikyba liktų kiekvieno asmens privatus reikalas. Lietuvių politiniuose sluoksniuose Amerikoje dar prieš rinkimus buvo pareikštas įsitikinimas, kad JAV užsienio politika liks nepasikeitusi, kas bebus prezidentu. Bet galimas dalykas, kad išrinkus Kennedy vis dėlto galima tikėtis daugiau naujovių, negu tai būtų buvę galima laukti išrinkus Nixoną.

Kennedy išrinkimo proga pridera pacituoti, ką jis įvairiomis progomis yra pakartotinai pareiškęs Lietuvos ir lietuvių tautos adresu.

„Aš didžiuojuosi tuo, kad mūsų vyriausybė niekad nepripažino neteisėtą Sovietų

Štai vienas jo pareiškimų Amerikos senate:

įvykdytą Lietuvos aneksiją 1940 metais. Laisvę mylį žmonės Lietuvoje, milijonas Amerikos lietuvių ir visi kiti Amerikos piliečiai šiandien atnaujina savo įsitikinimą, kad Lietuva ne pertoliausioje ateityje vėl užims teisėtą vietą laisvųjų tautų šeimoje".

Kita proga Kennedy Amerikos senate t. k. pareiškė:

„Padrąsinkime lietuvių pasipriešinimo dvasią, nes tuo netik pagreitinamas laisvos Lietuvos respublikos atstatymas, bet kartu užtikrinamas ir Amerikos saugumas".

Tokie žodžiai nebuvo pasakyti rinkiminėje kovoje, bet atsakingos institucijos — Amerikos senato — rūmuose. Jie kai ką reiškia. Tačiau, apibūdinant Amerikos laikyseną pavergtųjų tautų atžvilgiu, teisingai pastebima Amerikos lietuvių politiniuose sluoksniuose: **„JAV tolygiai mano siekti laisvės visoms tautoms, bet tautos pačios turi nuspręsti, kokios valdžios formos jos norį".**

Nėra abejonės, kad ir Kennedy vyriausybė rems pavergtųjų tautų pastangas atgauti laisvę.

(E)

RUBLIS PRILYGS LITUI

NAUJI RUBLIAI ŠIEK TIEK PRIMINS LIETUVOS LITUS

Nors valdiniai skaičiuotojai ir stengėsi įrodinėti, kad Lietuvos litas maždaug atitinka penkis dabartinius rublius, bet kainų pavyzdžiai rodo, kad arčiau prie tiesos yra skaičiavimas, jog Lietuvos litas buvo vertas maždaug 10 bolševikinių rublių.

Taigi dabar, kai bus paleisti apyvarton dešimteriopai brangesni rubliai, kainos tais rubliais bus maždaug panašios į buvusias kainas Lietuvos litais. Štai pats finansų ministras R. Sikorskis aiškina, kad pusiau rūkytos lenkiškos dešros 100 gramų dabar kainuoja 1 rublis 65 kapeikos, o naujais pinigais bus 16 kapeikų. Litais dešra kainuodavo irgi maždaug tiek pat („Arbatinė" dešra 1937 metais buvo 1.85 lt. kilogramas, o 1939 metais jau 2.15 lt.). Dabar saulėgrąžų aliejus, nerafinuotas, kilogramas naujais rubliais bus 1.55. Sėmenų aliejus 1939 metais buvo 1.54 lt. kilogramas. Smulkaus cukraus kilogramas buvo vienas litas arba litas su penkiais centais (1939), o dabar prieš porą metų buvo 10 rublių (dažnai net su 20 kapeikų), pastaruoju laiku buvo jau tik 9 rubliai, o dabar, naujųjų pinigų proga, žada dar atpiginti, būtent, iki 88 kapeikų kaimuose, ir net iki 32 kapeikų miestuose. Pažymėtina, kad bolševikų valdžia miestiečiams pardavinėja cukrų beveik 7 proc. pigiau, negu kaimiečiams.

Koks bus rublio santykis su doleriu, tuo tarpu tylima. Jeigu bus laikomasi ligšiolinio oficialaus kurso, tai Maskvos bankas norės už vieną savo rublį gauti net du su puse dolerio. Jei būtų pritaikytas turistinis kursas, tai išeitų, kad rublis ir doleris lygūs. Rusiškų šaldytuvų kaina naujais rubliais bus 150 ir 200 rublių. Už tiek dolerių Amerikoje irgi gaunama gana gerų šaldytuvų, berods, žymiai geresnių už rusiškus. Automobiliai bus: „Moskvičius" (nemainytinas į, pvz., Fordo Falconą) — 2.500 rb., „Volga" — 4.000. Abiem atvejais už tokias dolerių sumas Amerikoj galima gauti žymiai geresnių mašinų.

Nauji rubliai tačiau toli nesusilygins su Lietuvos litais atlyginimų srityje. 1939 metais liepos mėnesį nekvalifikuoto darbininko mėnesinis uždarbis buvo apie 125 lt. (apie 5 litai darbo diena, 8 val.). Staliaus uždarbis buvo apie 167 litai ir šaltkalvio apie 205 litai mėnesiui.

Dabar nekvalifikuoto darbininko uždarbis, perskaičius naujais rubliais, bus 27-30 rublių mėnesiui. Mokytojo arba kvalifikuoto darbininko įmonėje (šaltkalvio, tekintojo) mėnesinis uždarbis naujaisiais rubliais bus 60-80 rublių.

Taigi kainos naujais rubliais bus panašios į nepriklausomos Lietuvos laikų kainas, bet atlyginimai — apie keturis ar net penkis kartus mažesni. Toks santykis tarp kainų ir uždarbių yra ir dabar. Naujų „brangesnių" rublių įvedimas iš esmės nieko nepakeis (jeigu tikrai viskas bus perskaičiuojama vienodai, mažinant dešimteriopai). Toks darbo žmonėms skriaudingas atlyginimų ir kainų santykis pasiliks tol, kol pasiliks monopoliška, nekontroliuojama, savavališka darbo žmonių išnaudojimo sistema, patenkinamai aprūpinanti tik aukštesniuosius naujos valdančios klasės sluoksnius. (LNA)

PALECKIS BANDO DIDŽIUOTIS NUSAVINTA GARBE

Lapkričio 1 dieną Vilniuje J. Paleckis dalino iš Maskvos atsiųstus medalius. Tarp kitų, medalius gavo ir trys sportininkai, iš kovoję Sovietijai medalius Romos olimpiadoje. Iš Maskvos medalius gavo Birutė Kalėdienė (bronzos medalis olimpiadoj ieties metime), Antanas Bagdonavičius ir Zigmas Jukna (irkluotojai, olimpiadoj gavę sidabro medalį).

Tie trys sportininkai olimpiadoje „uždirbo" Sovietijai 12 taškų. Paleckis bandė tuos taškus iškelti kaip Lietuvos laimėjimą. Esą, „12 taškų, kuriuos iškovojo olimpinėse žaidynėse mūsų respublikos sportininkai, yra gražus pasiekimas. Tarybų Lietuvos atstovai... iškovotais taškais pralenkė eilę kapitalistinių valstybių".

Deja, taip kalbėti Paleckis gali tik namie būdamas. Romoj lietuviai sportininkai buvo pažymėti ne „Lietuva", o „CCCP" raidėmis, ir jų iškovoti taškai bei medaliai buvo suversti į vieną rusišką maišą, Lietuva tenai sau nei garbės nei įvertinimo negalėjo gauti, nepaisant kiek medalių ir taškų lietuviai būtų laimėję, nes viešai niekam negalėjo būti net žinoma, kad rungtyniaujančių sportininkų tarpe yra ir lietuvių. Jų vardai ir jų laimėjimai buvo nusavinti. Dabar Maskva už nusavintus laimėjimus atlygina savais medaliais. (LNA)

PASAULYJE

— Vokiečių bankas sumažino procentą iš 5 į 4.

— Alžyre į riaušes išvirtusių demonstracijų metu sužeista 80.

— Telefonui sukako 100 metų (jį išrado vokietis, ne rusas).

Nuo 1958 m. iš Rytų Vokietijos pabėgo 1016 universitetų profesorių ir dėstytojų.

— Rytų Pakistane per audras žuvo 12 tūkstančių žmonių.

— Amerikos demokratams ir respubliko nams šie rinkimai kainavo 150-200 mil. dolerių (vien tik televizijos pusvalandis kainuoja 100.000 dolerių).

— Mirė buvęs vokiečių admirolas Erich Raeder, po karo buvęs nuteistas, bet 1955 m. paleistas dėl nesveikatos.

— Griūdamas susižeidė Sir W. Churchillis.

— Skotijoje prasidėjo gyvulių susirgimai snukio ir nagų liga.

— Sirijoje sugriuvo kino teatras ir užmušė filmos žiūrėjusius 152 vaikus.

— Britų ministeris pirmininkas Macmillan lapkričio 23 d. aplankė popiežių.

— Praeitą vasarą Alpėse žuvo 220 asmenų.

— Garsioji gražuolė kino artistė Marilyn Monroe skiriasi su trečiuoju savo vyru dramaturgu A. Miller.

DVEJOS IŠLEISTUVĖS

IŠ VOKIETIJOS IŠVYKO DU LIETUVYBEI NUSIPELNĘ VEIKĖJAI

Dr. V. Dambrava galutinai išvyko į JA Valstybes

Spalio mėn. antrojoj pusėj iš Miuncheno, Vakarų Vokietijoje, į JAV išvyko Dr. Vytautas Dambrava, eilę metų ėjęs atsakingas redaktoriaus pareigas Amerikos Balso lietuviškajame skyriuje. Didele dalimi Dr. V. Dambravos pastangomis kitados lietuviškojo skyriaus Am. Balso programa Miunchene buvo pasiekusi aukšto lygio, įdomi ir pavergtam krašte labai vertinama (tai patvirtindavo daugybė specialių laiškų iš Lietuvos). Tik vėliau Am. Balso kai kurių vadovų (nelietuvių) intervencija lietuviškojo skyriaus radijo programa buvo sąmoningai nususinta, o prieš porą metų ir visai nutraukta. Tačiau Dr. V. Dambrava buvo paliktas ir toliau Miunchene, Amerikos Balse, bet jau „Specialiųjų įvykių" skyriaus vadovu. Šias pareigas jis taip pat sėkmingai vykdė, kartu surasdamas būdų pasitarnauti ir Lietuvos bei lietuvių reikalams, nors naujo darbo sritis tiesiogiai su tuo nebuvo susijusi.

Dr. Dambrava surasdavo laiko ir šalia savo tarnybos įsijungti į lietuviškąją bendruomeninę-kultūrinę veiklą, kaip paskaitomis, pranešimais, tampriu bendradarbiavimu, materialine parama ir kt. Beveik kiekviename didesniame parengime Vokietijoje dalyvaudavo ir Dr. Dambrava, jei ne tarnybiškai, tai privačiai, kartu paruošdamas apie įvykius pranešimus garsinėje juostoje radijams.

Per eilę metų Dr. Dambrava suspėjo įsigyti ir daug nuoširdžių draugų, kurie jam išvykstant suruošė ir išleistuves. Be Europos Lietuvių Fronto Bičiulių bei kitų artimųjų siauresniuose rateliuose, išleistuves suruošė ir PLB Miuncheno apylinkės valdyba, kur atsisveikinimo kalbas pasakė net 11 asmenų — įvairių pareigūnų, organizacijų vadovų ir kt. iki „pilkojo žmogelio". Dr. Dambrava atsakė visiems ilgesne kalba, kartu atrasdamas gerų, šiltų žodžių ne tik jį sveikinusiems, bet ir kiekvienam išleistuvių dalyviui.

Dr. V. Dambravai išvykus, pasiges jo Vokietijoje lietuviškoji veikla — įvairūs parengimai, informacijos apie Lietuvą radijo bangomis ir daugybė jo bičiulių.

Linkime jam geriausios sėkmės ir naujose pareigose JA Valstybėse.

Kun. Dr. Jonas Aviža išvyko į Romą

Kiek vėliau, lapkričio vidury, iš Miuncheno į Romą aukštoms pareigoms Šv. Kazimiero Kolegijoje išvyko kun. Dr. Jonas Aviža, gavęs paskyrimą iš atitinkamų Vatikano įstaigų.

Kun. Dr. J. Aviža savo veikla lietuvybei Vakarų Vokietijoje yra gerai pažįstamas, kaip plačiai šakota asmenybė. Jau ištisą dešimtmetį jis uoliai rūpinosi Miuncheno ir jo plačios apylinkės lietuvių katalikų pastoracija, savo romiu būdu, prakilnumu ir nuoširdžia meile savo parapijiečiams įsigydamas tikinčiųjų pasitikėjimą, prisirišimą ir pagarbą.

Šalia pastoracijos, kun. Aviža plačiai pasireiškė bendruomeninėj veikloj ir tai ne tik savo gyvenamoje aplinkoje, bet pasiekdavo (su paskaitomis) ir tolimas šiaurės Vokietijos lietuvių gyvenamas vietoves. Šioje veikloje jis plačiai pasireiškė per PLB Vokietijos Krašto Tarybą, į kurią Vokietijos lietuvių jau daug metų išrenkamas, ir net aktyvia veikla pačioje Krašto Valdyboje.

Vokietijos lietuviams, o ypač miuncheniečiams buvo žinoma Dr. Avižos ir karitatyvinė veikla per Balfą.

Dideli nuopelnai kun. Dr. Avižai priskirtini kultūrinėje-politinėje srityje; jo pastangomis sudarytos patogios sąlygos dalyvauti ir jaunimui Vokietijoje ruošiamose aukšto lygio Studijų Savaitėse, tuo būdu įtraukiant ir jaunimą į lietuviškąją veiklą.

Gilius pėdsakus savo veikla kun. Aviža paliko ateitininkijos organizaciniame gyvenime. Po didžiosios emigracijos iš Vokietijos, jo pastangomis ateitininkiškoji veikla vėl plačiau pajudėjo: pradėtas leisti Ateitininkų Sendraugių biuletenis; prieš porą metų suruošti moksleiviams ateitininkams kursai Miunchene; prieš metus jo sudarytomis sąlygomis susiorganizavo studentai ateitininkai ir jau sėkmingai veikia toliau; šiais metais Pasaulinio Eucharistinio Kongreso metu Miunchene suruoštas didingas Ateitininkijos Auksinio Jubiliejaus minėjimas.

Iš vėliausios kun. Dr. J. Avižos veiklos paminėtina jo didelės pastangos beruošiant lietuvių grupės pasireiškimą Pasaul. Eucharistiniame Kongrese. Čia buvo išnaudotos progos pasirodyti lietuviams tarptautinėje plotmėje, pagarsinant lietuvių vardą svetimųjų tarpe. Jo pastangomis sumaniai paruošta ir pravesta lietuvių grupės tautinė religinė programa, gera organizacija ir puikus priėmimas bei aprūpinimas visų dalyvių.

Aplamai, kun. Dr. J. Aviža savo veiklai negailėdavo nei laiko, nei lėšų, nei sveikatos. Todėl suprantama, kad Miuncheno lietuviai didžiai apgailestauja, netekdami tokios asmenybės. Atsidėkoti, atsisveikinti ir palinkėti sėkmės ir kitur Miuncheno lietuviai, Vokietijos Ateitininkų Sendraugių Valdybos iniciatyva, spalio 30 d., tuojau po Kristaus Karaliaus šventės minėjimo, suruošė kun. Dr. Avižai jaukias išleistuves - pobūvį su kuklia programėle, kurią paruošė ir pravedė Alina Grinienė. Programos metu išpildyta: 1. Magnetofono juosta perduota „Darnos" choro įdainuota giesmė „Tėve Mūsų"; 2. Neseniai iš Lietuvos atvykęs berniukas Alfredas Armonas pasakė gražų eilėraštį; 3. J. Laukaitis paskaitė neseniai iš Lietuvos atvykusio K. Jurgaičio straipsnį „Nauji sovietų metodai kovoje prieš tikėjimą pavergtoje Lietuvoje"; 4. Ponios A. Grinienė ir Armonienė pagiedojo dvi giesmes duetu; 5. I. Vyšniauskaitė, A. Laukaitis, A. Rugieniūtė ir K. Žemaitis melodeklamacija išpildė A. Jasmanto „Keturis sonetus". Pabaigoje visi išleistuvių dalyviai, kurių buvo per 50, sudainavo „Kur bėga Šešupė". Po programos, prie kuklaus vaišių stalo, protarpiais tebeskambant lietuviškoms liaudies dainoms, kun. Dr. J. Avižai atsisveikinimo žodžius tarė: Musteikis — ateitininkų sendraugių vardu, kun. A. Bunga — konfratrų vardu, Dr. P. Karvelis — Vliko Vyk. Tarybos ir savo asmeniškai, Iz. Rugienius — Balfo, K. Žemaitis — studentų ateitininkų ir kun. J. Tautkevičius atsisveikinimo žodį tarė PLB Miuncheno apylinkės ir parapijiečių vardu. Be to, išvykstančiam buvo įteikta dovanų ir gėlių.

Už tokias nuoširdžias išleistuves ir sveikinimus visiems padėkojo kun. Dr. J. Aviža, primindamas, kad miuncheniečių ir aplamai lietuvių Vokietijoje neužmiršiąs, kad savo nuolatine gyvenamąja vieta ir toliau laiko Vokietiją — Miuncheną. Pabaigai išvykstančiajam visi išleistuvių dalyviai sugiedojo Ilgiausių metų! (ELI)

KOVOTOJAI

Šventraštyje užtinkame ne vieną vietą, kur, kad ir skirtingais žodžiais, išreiškiama ta pati mintis: gyvenimas yra kova. Tą patį sako kiekvieno didesnė ar mažesnė asmeninė patirtis. Kovos frontų gausu. Kūno gyvybės palaikymas, tikroji dvasinė, tautinė ir medžiaginė pažanga pareikalauja budrios geriausių jėgų įtampos. Už tikybinę, tautinę laisvę užmokama ir aukščiausia kraujo kaina.

Šiomis dienomis lietuvių tauta prisimena savo kariuomenę. Jos istorijos šviesieji lapai tautiečių kovingumo ugnelei neleidžia išblėsti.

Kai 1920 m. į kapus Lietuva palydėjo jaunuosius kovūnus Riaubą, 19 metų savanorį leitenantą Juozą Kumpį, 21 m. savanorį, pirmąjį šaulių būrio vadą Vincą Dovydaitį ir eilę panašių jaunuolių, didžiojo lietuvių kovotojo kan. Juozo Tumo-Vaižganto širdis ir plunksna negalėjo tylėti. Prasiveržė vaižgantiškai. Ir po 40 metų jo eilutės nepaseno.

„Krito daugybė... savanorių tėvynės gynėjų. Ir visi tai net nepražydę jaunyste vaikinėliai. Lydi juos šautuvais nešini kiti jaunikliai... — Ašaros gerklę užgniaužia: vaikai stojo Tėvynės gintų! — Tamsiai prasižiojusi žemės duobė, mirties ir nykimo simbolas, rodos, neveikia į jaunučius. — Kūno priešinimąsi kankinimams šios gadynės jaunimėlis nugali. Dvasia — didesnė pajėga, negu kūnas; šis turi pasiduoti kad ir skaudžiausiai operacijai. Gal tai omė, jog kūną pralaimėjus, ne viskas pralaimėta; jog dvasia lieka neįžeidžiama, ne tik neišnaikinama. Gal dėl ko kita. Gana, kad mūsų jaunimas, nevirptelėdamas, deda save gyvus ant Tėvynės aukuro tam molochui sudeginti, kurs yra gyvųjų aukų reikalingas. — Baisus žmogus, pasiryžęs mirti... Pridėkime: dar baisesnė tauta, kurios vaikai pasiryžo mirti. Vaikai — ne poezijos prasme, tik tikrieji neužaugos...

„Baisi tauta, kuri savo vaikus mirčiai aukoja už savo laisvę, savo nepriklausomybę. Tai tautai duobės, kurios bus priėmusios jų brangenybes, kūnelius tų, kuriais dar nesuskubta atsidžiaugti, virsne baimės ir abuojumo vietomis, tik Sandoros Skryniomis, kaip senovės žydams Mozės skrynia su Dievo Kontraktu; tuo dokumentu, kurs žydams sakė: kol manęs klausysi, nežūsi, nes aš tavęs neapleisiu. Ir ėjo žydai kelionėn ir karan, apspitę tą skrynią. Ir gynės, gindami ją; ir gindami ją, išliko; net kaimynų paimtąją, bet žydams žadėtąją žemę paveldėjo.

„Į tą skrynią, į tą mūsų brangenybių rūsį Lietuvių Tauta šiomis pavojaus valandomis pila ne vienus savo kūdikius. Pila dar savo ašaras. Ar jūs numanote, kas gali išaugti iš to kaubriuko, kurį minia, ištisa minia, gausiai įdrėkino savo ašaromis? Ašaromis, kurios ištryško savaime, iš pat gražiosios ir garbingosios širdies kertelės, kur su krauta — Tėvynės Meilė... Į kapą tiesiai suleistos turi žemę padaryti vaisingą. Jos turi išdaiginti mums dvasios milžinus, erojus, tuos, kurie neabejotinai apgins mūsų Tėvynę nuo visokių invazijų.

Ta tauta, kuri dūsauja: „Rasoki, dangau, iš aukštybių! Teprasiverie žemė ir gimdo mums Iganytoją" (Rorate), — ji susilauks Mesijo. Ir ta tauta, kuri sėja dvasios milžinus, nors neužaugos pavidale; kuri, pasėjus, laisto meilės ašaromis, — o, ta tauta nenuveikiama, nors ir dešimtį, ne triskart, okupuojama!"

Jei galėtų, šiandien, kariuomenės šventėje, advento išvakarėse Vaižganto lūpos ir plunksna prabiltų dar ugningiau. Kalbėtų jau apie dešimtis tūkstančių kovotojų - kankinių, kurių perankstyva mirtis už Tautą bei jos Tvėrėją ir viltis didina ir įpareigoja. Kovotojų prisiminimas bei adventas kreipia žvilgsnį į vidų, kad perkratinėtume pareigas ir Tvėrėjo ir jos Tautos atžvilgiu. Kovos barą regime nepaprastai platų. Jis apima ne tik karinę liniją. Kova vyksta ir manyje, ir šeimoje, ir bažnytinėje bei tautinėje bendruomenėje.

Gausybė lietuvių savo gyvenimo bėgį užantspaudavo šv. Pauliaus žodžiais: „Kovojau gerą kovą". Panašių kovotojų kuo daugiausiai katalikiškoji Lietuva šaukiasi.

S. Matulis, MIC

PAMALDOS

CORBY — gruodžio 4 d., 12 val.

LIETUVIUS PRIIMA KAMPININKAIS LITERATŪROS ENCIKLOPEDIJOJ

Maskvos sovietinės enciklopedijos leidykla užsimojo leisti „Trumpą literatūrinę enciklopediją" (šešių tomų), kurioje būsiančios duodamos žinios apie visų tautų literatūras, rašytojus, filologus, tautosakininkus. Kampininkais į tą enciklopediją priimami ir lietuviai. Lietuviškos dalies redaktoriumi toje enciklopedijoje bus K. Korsakas, kuris, pasikvietęs talkon kitus rašytojus, jau organizuoja 25 straipsnius pirmajam kalbamosios enciklopedijos tomui. Straipsnių būsią apie praeities ir apie vadinamuosius tarybinius lietuvius rašytojus.

Apie garsiai prieš porą metų nuskambėjusį užsimojimą leisti enciklopediją lietuvių kalba (buvo jau sukomplektuota redakcija, atskiros patalpos, pakabinta iškaba ir jau 1959 m. rudenį buvo žadėtas pirmas tomas) nebeužsimenama nė vienu žodžiu. Kad tas užsimojimas sustabdytas, nebėra jokių abejonių. Nusistebėjimo sukelia tik ta aplinkybė, kad niekas neišdrįsta viešai pasakyti, jog sustabdytas, nei paaiškinti, kas ir dėl ko sustabdė. Lietuvoje yra žinoma, kad lietuvišką enciklopediją Bostone leidžia J. Kapočius, ir iš lūpų į lūpas sklinda nusistebėjimas, kad „didžioji tėvynė", besirengdama pavyti ir pralenkti visą Ameriką, nepajėgia susilyginti su vienu Juozu Kapočium. (LNA)

JUNGIA ŠVENTĄJĄ SU NEVĖŽIU

Tarp Kavarsko ir Anykščių kasa kanalą iš Šventosios į Nevėžį. Tikslas — papildyti dalimi Šventosios vandeniu Nevėžio upę, kad ties Panevėžiu ir Kėdainiais būtų sraunesnis. Vanduo bus reikalingas Panevėžio ir Kėdainių įmonėms. Kanalą žada baigti 1962 metais. (LNA)

ALEKSANDRAS BAUŽA

RUDA BEŽDŽIONIKĖ

APSAKYMAS

3.

— Ko jūs norite iš manęs? — protarpiais, lyg atsibudusi, piktai mesdavo ji.

— Nustokite, — šiurkštokai, bet ramiai sutramdydavo ją docentas, tarsi nujausdamas nelaimę. —Aš jums tik gera linkiu.

— Gera... Kai aš nepažinojau jūsų, man buvo ramu. O dabar jūs sekate mane, vaikščiojate iš paskos kaip sąžinė, — užgauliai pastebėdavo ji. — Jūs kaip... kaip juoda vėliava...

Pakštas parausdavo lyg antausį gavęs.

— Tai aš galiu jus atpalaiduoti nuo to nemalonumo, jeigu norite.

Ji susigriebdavo, atsigręždavo į docentą ir, delnu glostydama jo rankovę, tartum atsiprašydama, kuždėdavo:

— Nepykite ant manęs. Tik nepykite. Aš juokais... Jūs gi žinote, koks kartais silpna valis žmogus. — Jos balse girdėjosi tikra gėla. — Taip sunku viską mesti.

— O tai būtina?

— Būtina. Gulminas nenori, kad jo žmona kaip valkata gyventų palapinėje.

— Niekai.

— Niekai, žinoma.

— Be to, jūs galite nedalyvauti ekspedicijoje, o dirbti mieste, laboratorijoj.

— Žinau... Bet jis vis tiek nesutiks.

— Na jau, žinote... — docentui pagailo Albinos, ir jis ramindamas pasakė:

— Nepergyvenkite taip. Štai kai nutarsite dirbti, pamatysite, jog visa tai iš tikrųjų niekai. Jūs turėsite tikslą.

— Jūs rimtai?

— Visiškai rimtai.

Ir ji lyg nurimdavo.

Nepaisydama šalto oro ir šėlstančių bangų, kiekvieną rytą ji, lengvu chalatu apsisupusi, bėgdavo prie jūros. Šio reginio Pakštas, tur būt, niekad nepamirš.

Jūra staugė, bangos, didžiulės kaip puto jantieji kalnai, lūžo čia pat, paplūdimy, o jo pažįstama, plakama vėjo ir dygaus smėlio, numetusi chalatą ir rankšluostį prie maudymosi budelės, liekna ir greita — tikra Diana, — puldavo į šią nesuvaldomą stichiją. Vilnys blaškė ją kaip lengvą žaislelį, ir ji čia iškildavo ant baltos keteros, čia vėl išnykdavo gelmėje. Pakštas, susigūžęs nuo ledinio šalčio, pribėgdavo prie maudymosi būdelės, pakeldavo numestą ant šlapio smėlio chalatą ir, užėjęs už lentinio pastato, kad pasislėptų nuo vėjo, su nerimu stebėdavo, kaip maudosi jo pažįstamoji. Miglotos saulės spinduliuose viršum tilto, įspėdama apie pavojų, plaikstėsi juoda vėliava. Bet docentas nematydavo nei vėliavos, nei miglotos saulės. Jis nė vienai akimirkai nenuleisdavo žvilgsnio nuo jaunos moters, besigrumiančios su bangomis. Ir kai ji, kvepianti sūriu vandeniu, pagaliau išbėgdavo į krantą, docentas lengviau atsidusdavo ir su išskėstu chalatu eidavo jos pasitikti. Ji meiliai šypsodavosi.

— O jūs kodėl nesimaudot? — visuomet klausdavo ji.

— Labai jau šalta.

Šluostydama parausvėjusį veidą rankšluosčiu, Albina juokdavosi iš docento, ir viskas joje būdavo taip vaikiška, taip nerūpestinga ir taip artima.

— O, kaip aš džiaugiuos, kad apsisprendžiau, — lipdama į kopą, kur vėjas lenkė viksvą prie žemės, šaukė ji, norėdama perrėkti šėlstančios jūros dundesį.

Tomis dienomis, kai Pakšto pažįstama būdavo linksma, žvali ir nuoširdi su juo, docento sieloje taip pat būdavo šviesu ir šventiška. Tada nebūtinai jam reikėjo matyti ją, jis galėjo būti ir vienas, vaikštinėti plačiomis parko alėjomis, pušynu, kvėpuoti grynu oru, spoksoti į linguojančias eglių viršūnes, klausytis, kaip genys kala medžio kamieną, ir mąstyti, mąstyti. Ir gal vodavo jis visai ne apie jaunąją chemikę, o apie savo darbą. Apie jį docentas galvodavo visuomet, kai jo sieloje būdavo ramu ir giedra. Jo atostogos jau artėjo į galą, ir Pakštas vis dažniau mintyse apžvelgdavo tą didžiulį darbą, kuris jo laukė. Tačiau širdies kamputyje slypėjo džiaugsmas, jis stiprėjo nuo vidinio pasitenkinimo. Taip malonu ištiesti ranką krentančiam, savo pėčiu prilaikyti nuvargusį, šiltu žodžiu padrąsinti nusiminusį.

Oras, kaip dažnai esti prie jūros, staiga pakito. Vėjas papūtė nuo žemyno, karšta saulė išdžiovino smėlį, saldžiai pakvipo karklų lapai, o jūrą aprimo ir įgavo šviesiai mėlyną, akvarelinę spalvą. Virš tilto, ant aukšto koto, pasviro balta vėliava. Vėl rytais atsirasdavo vienišas meškeriotojas juoda suglamžyta skrybėle. Ir gilia išmintim dvelkė ši vieniša figūra.

Pakštas kaip beviltiškai įsimylėjęs berniūkštis vėl nekantriai laukdavo rytinių pasivaikščiojimų. Ir jai, jo pažįstamajai, matyt, irgi patikdavo šie ilgi pasivaikščiojimai ramios ir tylios jūros krantu.

— Kaip man šito truks žiemą, — kartą susimąsčiusi pasakė, žiūrėdama sau po kojom į kietą kaip geltona guma smėlį.

— Žiemą jūs turėsite darbo ir nebus jums kada galvoti apie tokius menkniekius.

— Jūs taip manote?

— Aš tikras! Jūs ištrūksite iš savo pasaulėlio ir pamatysite, koks didelis yra pasaulis.

— Duok Dieve... —prakuždėjo, lipdama mediniais laiptais ant tilto. Jos kuždesy docentui pasigirdo tokia neviltis, jog jis negalėjo jos žodžių nuleisti negirdomis.

— Ką jūs norite tuo pasakyti? — su nerimu paklausė.

— Neklauskite! — irzliai tarė ji. —Jums viskas taip paprasta.

Tankiai stuksėdama batelių kulneliais į medinį tilto grindinį, stengdamasi nežiūrėti į sunerimusį docentą, ji greit nuėjo kurorto link. Prie mėlynos vilos jie išsiskyrė.

O kitą rytą, nors oras buvo vaiskus, giedras ir saulė švietė ryškiau negu vasarą, ji nebeatėjo. Tai docentui atrodė keista ir buvo nesmagu. Jis vienui vienas vaikštinėjo palei krantą, kopė į tiltą, ėjo į patį jo galą, kur jūra lyg prasiskyrusi atskleisdavo visą savo neaprėpiamą didybę, ilgai stovėjo greta meškeriotojo, atsirėmęs į turėklus.

— Kimba?

— O, tai nebūtina, — atsakė senis ir su šypsena pasižiūrėjo į Pakštą. — Vis vien kada nors užkibs. Jaukas gi užmestas.

Nesuprantami senio žodžiai sudrumstė docento mintis, ir jam iš karto pasidarė liūdna. Nejaugi visos kalbos, visos jo pastangos nueis niekais? Nejaugi ji nesupras, jog žmogus sutvertas ne tam, kad tūpčiotų kalno papėdėje, kurio viršūnė žėri akinančios saulės spinduliuose? Ir tik dabar docentas pajuto, kaip be galo brangi jam Albina, kaip jam rūpi, kad ji būtų laiminga ir kad jos gyvenimas būtų prasmingas beityras.

Docentas atsisveikino su meškeriotoju ir nužingsniavo prie savo vilos pusryčiauti.

Po pusryčių jis ne iš karto nuėjo prie jūros. Sunkios mintys kaip senos girnos girgždėjo galvoje. Ir jam nelengva buvo atskirti tas šviesias, nesavanaudiškas, kurios nubanguodavo jo krūtine lyg šiltos vilnys, nuo tų piktų, pavydulingų, nuodijančių sielą. Jis numanė, kodėl šį rytą neatėjo chemikė. Nujautė, kad ji jau niekad nebeateis. Ir buvo skaudu, ir gūdu, ir nusiminimas kaustė širdį. Tiesa, apie kurią jie taip daug ir karštai šnekėjo, nepaveikė Albinos. Ta tiesa, į kurią ji atsiliepė kaip sužeistas paukštis, šaukiamas į pietus skrendančių draugų. Pakštui buvo labai skaudu.

Pasiėmęs maudymosi kostiumą, jis išėjo prie jūros.

Alėjos buvo tuščios, tik vienur kitur ryškios žalumos fone bolavo medicinos seserų ir slaugių chalatai. Jos neskubėdamos dirbo savo nepastebimą, bet didelį darbą.

Nusileidęs į paplūdimį, docentas surado laisvą vietą prie kopos, kur paprastai kaitindavosi saulėje, nusirengė ir atsigulė ant karšto smėlio. Jis žiūrėjo į tamsiai žydrą dangų. Dangus bedugnis, neaprėpiamas; ilgai žiūrėdamas į jį galvodamas apie nematomas žvaigždes bei tolimas planetas, pajunti, jog esi mažas, bejėgis ir menkas. Ypač šiandien tas jausmas buvo stiprus. Savo pojūčiuose Pakštas negalėjo susigaudyti. Svetima, nepažįstama būtybė staiga tapo jam brangi, jis galvojo apie ją, troško jai gero ir niekaip negalėjo apsiprasti su mintim, kad ji, toji būtybė, nenori to gero, jo paramos. Jų keliai atsitiktinai susikryžiavo, jie vėl nutols, ir kiekvienas nueis savo taku. Bet ko jis pagaliau nori? Argi svarbu, kad kažkokia išpaikusi poniutė nemes klystkelio, nesupras gyvenimo prasmės? Argi tai gali paveikti tą galingą srautą, kuris patraukia paskui save milijonus?

Taip galvojo Pakštas, bet nuo to jam ne pasidarė lengviau. Netgi priešingai. Širdį maudė, o krūtinėje kilo nenugalimas liūdesys.

Ant auksaspalvio smėlio, kuris plačia juosta driekėsi palei jūrą, gulėjo žmonės įvairiaspalviais maudymosi kostiumais. Garsiai skambėjo jų balsai, aidėjo juokas. Žmonės ilsėjosi po sąžiningo darbo, svaigo nuo ryškios saulės, grožėjosi didinga ramios jūros panorama, žiūrėjo, kaip išdidžiai plasnoja žuvėdros, ir įsisvajoję klausėsi tylaus krištolinės bangos ošimo. Gal dėl to, kad aplinkui buvo taip gyva ir vaiskus oras turėjo žydrą atspalvį, kad Pakštas pavargo ir nuo saulės išglebo, jo mintys atbuko, ir jis čia užsimiršdavo, čia vėl atsipeikėdavo. Jaunos chemikės paveikslas pamažu tolo nuo jo, palikdamas sieloje vien lengvą širdgėlą.

Bet tas jausmas buvo netikras.

Iš kairės jau ištisą valandą buvo girdėti keistas, sujaudinto žmogaus kuždesys. Jis buvo įkyrus, nuobodus ir trukdė galvoti.

Jaunas mokslininkas pagaliau neišlaikė. Nugalėdamas malonų suglebimą, pakilo ant alkūnių, pasisuko į kairę ir sustingo nepatogioj pozoj.

Jis pamatė „Dianą". Ji maudymosi kostiumu stovėjo prieš sėdintį ant smėlio senyvą, pakumpusį storulį, šypsojosi ir, kaip atrodė Pakštui, žvelgė į prašančias vyro akis. Architekto veide nebebuvo įprastos rūsčios ir niūrios išraiškos. Jis žiūrėjo į žmoną kaip ligonis į gydytoją.

Docentui užgniaužė kvapą, širdis sutvaksėjo, gūdžios mintys slėgė. O pakumpęs storulis tuo tarpu nusišypsojo, jo akyse šmėkštelėjo kažkas labai žmogiško, ir jis sukuždėjo:

— Brangioji, kaip aš tavęs pasiilgau.

Pakšto akys pagavo moters žvilgsnį. Jos veidas nepasikeitė, gal tik raudonis nudažė skruostus, bet ir jis pro įdegį vos vos buvo įžiūrimas. Tik akyse, didelėse, raiškiose akyse, kuriose, atrodė, galėjo sutilpti visas pasaulis, vienai trumpai valandėlei švystelėjo maldavimas, o, gal būt, prašymas dovanoti ir pamiršti. Nuogos Albinos rankos pakibo išilgai liemens.

Jis greit atsikėlė, paėmė drabužius ir, sunkiai kilnodamas kojas, nukiūtino į kopas. Ten jis apsirengė ir, bijodamas žvilgterėti į tą vietą, kur buvo jo pažįstama, nuėjo prie tilto. Paskui, jau kiek aprimęs, eidamas pro mėlyną vilą baltais langų rėmais, docentas ne be kartėlio dirstelėjo į juodą limuziną, kurio užpakaliniame lange kabojo ruda beždžionikė. Atrodė, šis mažas pašaipus pliušinis gyvulėlis juokėsi iš docento.

Jis ėjo alėjomis, nušviestomis pro medžių lapus prasiskverbusių saulės spindulių, ir nieko negalvojo, tiksliau sakant, negalėjo galvoti. Tik namie, kritęs į lovą, sukaupė savo mintis.

Ir keista, Pakštui visai nebuvo gaila praleistų su Albina dienų. Kažkodėl norėjosi tikėti — jis turėjo tikėti, —kad ji ne kartą prisimins tuos pragiedrulius, kurie nušvies davo ją rytinių pasivaikščiojimų metu, o gal netgi, žiūrėdama į rudą beždžionikę, susimąstys dėl savo mažo likimo.

...O širdį vis vien maudė ir buvo nyku.

(Iš „Pergalės").

TARYBINIS MOKSLAS PARTIJOS TARNYBOJ

RAŠO

M. PRUTENIS

Mūsų spaudoje apie tarybinį mokslą atsiliepiama kartais su neslepiama pašaipa. Dabar, kai rusai savo sputnikais ir balistiniais sviediniais lenktyniauja su techniškai pažangiausia pasaulio valstybe—Amerika, atrodo, kad tokios pašaipos pasidaro abejotinos vertės.

Vos rusų revoliucijos triukšmui aprimus ir žmonių širdyse siaubui atslūgus, 1920 m. pasirodė kapitalinis 3 tomų veikalas —istoriko M. Pakrovskio parašyta nauja „Rusijos istorija". Pagrindinė istorijos mintis buvo ta, kad aukštesnieji luomai šimtmečius trukusiose kovose su darbo žmonėmis sutartinai veikdami įsteigė monarchinę diktatūrą, kurios padedami galutinai pavergė krašto darbininkiją. Gerai susiorganizavę žemvaldžiai bajorai, generolai ir pats caras tą išnaudojimo politiką išplėtė, pavergdami ir kitų tautų varguomenę. Leninas pirmasis įvertino veikalo svarbą, parašė Pakrovskiui asmenišką laišką, dėkodamas už teisingą istorinį galvojimą ir už atliktą didelį ir naudingą darbą. Netrukus pasirodė kiek sutrumpintas, bet dar griežtesnis ir aiškesnis vadovėlis „Istorijos apybraiža". Vadovėlio gale atspausdintas Lenino laiškas. Atrodė, kad su tokiu atestatu Pakrovskio autoriteto jau niekas neužginčys. Partijoje jis pasiekė partijos aukščiausiojo tribunolo nario vietos. Jam mirus 1931 m. surengtos valstybinės laidotuvės, kuriose dalyvavo visas politbiuras su Stalinu priešaky. Jo urną su pelenais įmūrijo Kremliaus sienoj prie pat Lenino mauzoliejaus, tik artimiausiems Lenino draugams skirtoje vietoje. Maskvos universitetą pavadino Pakrovskio vardu. Studentams įsteigė Pakrovskio vardo stipendijų. Bet Raudonojoj aikštėj skambant iškilmingų laidotuvių maršams, virš Kremliaus jau rinkosi audra. Netrukus Pakrovskio sekėjai Stalino buvo apkaltinti istorijos terliotojais, trockininkais. 1937 m. prof. Čestakovas parašė vėl naują istoriją. Pagal Čestakovą, carų Rusija vedė dvilypę politiką —progresyvią, apsigynimo užsienio politiką ir reakcinę, antitautišką vidaus. Nevskis, Suvorovas, Kutuzovas ir kiti generolai patapo tautiniais herojais. Pakrovskio urną su pelenais išplėšė iš Kremliaus sienos ir išmetė į sąšlavų duobę. Pakrovskio universitetą pavadino Lomonosovo vardu.

Kuri istorinė versija yra teisinga? Tikrai nė viena. Pirmoji Pakrovskio versija, tarnavo kelti klasių neapykantai, antroji, Čestakovo, tarnavo Stalino numatytiesiems imperialistiniams užgrobimams, bet nė vienas autorius nesirūpino istorine tikrove.

Prieš II Pasaulinį Karą Rusijoj pasireiškė žymus biologijos mokslininkas Vavilovas. Jo daromieji bandymai ir gautosios išvados su atsidėjimu buvo sekama vakarų Europos tos srities darbuotojų. Dar ir dabar dažnai spaudoj sutinkama viena ar kita tezė, remiama Vavilovo autoritetu. Bet 1940 m. pabaigoj Vavilovas staiga dingo, o jo vietoj iškilo niekam nežinomas agronomas Lisenka. Vėliau paaiškėjo, kad 1943 m. Vavilovas mirė darbo stovykloj prie Ochotsko jūros, žiauriausiose klimatinėse sąlygose visoj Rusijoj. Stalinui mirus, Kremliaus triumviratas Lisenką pašalino, bet įsitvirtinęs į diktatoriaus sostą Chruščiovas jį vėl grąžino. Vieno Vakarų žurnalisto paklaustas Chruščiovas atsakė: „O man Lisenka geriau patinka nei kuris kitas biologas". Kodėl?

Vavilovas sutinka su pasauliniais biologais, kad gyvenant įsigytosios individo savybės yra nepaveldimos. Grubiai, bet vaizdžiai mintis šitaip nusakoma: nesvarbu, per kiek generacijų šunims uodegas kaposi, bet šuniukai visuomet gimsta su uodegomis. Lisenka tvirtina priešingai. Jis sako, kad viskas priklauso nuo išorinių sąlygų. Reikia tik pakeisti, pritaikyti sąlygas, ir galima arklį su ragais išauginti. Jam nepavyko ir negali pavykti bandymais įrodyti savo tezės teisingumo. Jei jam tai pavyktų įrodyti, jis pasidarytų garsesnis už Vavilovą ir kitus tos srities autoritetus. Tai kodėl jis taip patinka Kremliaus valdovams?

Šis reikalas liečia ne gyvulius ar augalus, bet žmogų. Jei žmogus paliks žmogumi, jei iš jo prigimties neištrins įgimtų palinkimų, jei žmogus ilgėsis „žmonių, laisvės ir šviesos", kaip giedojo Pasternakas, komunizmas su savo siaurom partinėm doktrinom pasmerktas mirti. Kad išsilaikytų komunizmas, jiems reikia išauginti naują žmogų. Jie supranta, kad policijos padedami amžius nevaldys milijoninių, daugiausia svetimų tautų. Jiems reikia sunaikinti žmogaus individualybę ir išauklėti vienodai mąstančią, vienodai jaučiančią, klusnią, inertišką, uniforminę masę. Lisenka jiems tai žada. Šitai yra jo nuopelnas, už kurį jis patiko Stalinui ir dabar patinka Chruščiovui, o Vavilovas, kuris to nežadėjo, mirė kankinio mirtimi.

O kaip su fizikos mokslu, kuris, rodos, nesusijęs su politika?

...Beveik, kaip ir visos tarybinės kameros, — dėstė rusas foto kamerų konstruktorius savo „jaunesniam broliui" čekui, — ši nėra originalus modelis, o švedų kameros kopija. Mūsų tarybinė technologija visuomet važiuoja dviem skirtingais bėgiais. Vienais bėgiais mes stumiam technikinį progresą per branduolinę (atominę) energiją, chemiją, pritaikomąją matematiką (robotai ir komputeriai) ir t.t., kurie revoliucionizuoja visą techniką. Ant šių bėgių mes sukoncentravom pajėgiausius, daugiausia patyrusius mokslininkus ir darbo kadrus. Ant kitų bėgių mes paprastai įsisavinam iš kitų tokius dalykus, kaip foto kameras, radijo ir televizijos aparatus, šaldytuvus ir panašias smulkmenas, įsisavinam produktus, kurie buvo išbandyti vakarų Europoj arba Amerikoj ir laikomi geriausiais. Kokia ekonomija valstybei! Supranti, toks įsisavinimas, pvz., šaldytuvo, mus atpalaiduoja nuo bereikalingo eikvojimo kūrybinių jėgų, sutaupo laiką, žmones ir išlaidas. Aišku, kad ir labai žymus šios srities išradimas technikinės revoliucijos nepadarys, o tuo metu nauji išradimai tokioj dirvoj, kaip naujas kuras arba branduolinė fizika, turės didelių technikinių ir politinių pasėkų. Tokia įsisavinimo ekonomija mums sutaupo tūkstančius jaunų, gabių technikų, inžinierių ir chemikų, kurie nukreipiami į raktines pramonės šakas, kad užtikrintų mums pasaulinę pergalę...

Atrodo, kad pamoka čeko nesužavėjo. Jis, suradęs geležinėj uždangoj spragą, išlindo ir atsidūrė vakarų Europoj.

Šie trys pavyzdžiai, parinkti iš trijų skirtingų laikotarpių, rodo, kad tarybinėj Rusijoj niekas esmiškai nepasikeitė. Turint galvoj, kad komunistinėj sistemoj 200 milijonų žmonių dirba vienam darbdaviui — valstybei, ar reikia stebėtis, kad valstybė, visą energiją ir kapitalus nukreipusi į vieną siaurą tašką „raktines pramonės šakas", pasiekia didelių išdavų?

Mums reikėtų tik vengti vakarietiško snobizmo — galvojimo, kad mužikų tauta tinka tik žemei arti, kad rusų tauta yra vienoj ar kitoj srity negabi. Rusų tauta yra tokia, kaip ir visos kitos tautos.

PER DAUG SPALVŲ

Be triukšmo ir šviesos, jau keli metai kaip mus pradėjo „persekioti" dar spalvos. Didžiausių įvairumų spalvos atsirado mūsų butuose, užuolaidose, sienose, užkariavo baldus. Jos įsibrovė į virtuvę. Kur anksčiau viskas blizgėjo ramiu baltumu, dabar užviešpatavo puodus, šluotas, dėžutes, indus — raudona, žalia, geltona, mėlyna, juoda spalva. Spalva atkeliavo į mūsų darbovietes, įsiviešpatavo pramonėje, madų salionuose ir net dominuoja mene. Krautuvės nebeima juodų-baltų grafikos darbų parduoti, nes, kaip jos sako, norint parduoti grafišką darbą, jis turi būti margas. Margos yra pardavėjų ir kirpėjų palaidinės. Tiktai daktarai nešioja dar paprastus baltus chalatus. „Tai turi savo pagrindą", sako vienas klinikos direktorius. O vienas psichiatras pridėjo, kad daktarų gydymo patalpos vis dar lieka baltos.

Tai reiškia, kad per daug yra visur spalvų, per daug spalvotų erzinimų. Mes pradedam šokinėti tarp džiaugsmo dėl spalvų ir tarp jų beprotybės. Geidulys turėti vis naujų spalvų kombinacijas pradeda skaudinti mus. H. Frieling ir X. Auer knygoje „Žmogus — spalva — patalpa" apie spalvų psichologiją, tarp kitko, rašoma, kad užkliudymas daugybės nepakeliamų spalvų veda į sielos konfliktus, smukdo pajėgumą ir didina palinkimą į nelaimingus atsitikimus. Tam tikros įgrisusios spalvos gali kelti organinę ir psichinę neurozes. Per daug mėlynos spalvos apatinėse balto kambario sienose moteriai gali sukelti pūslės negalavimus ir šalčio jausmą.

Raudona spalva taip pat turi savo neigiamų ypatybių. Reikia vengti raudonumo didelėuose plotuose, nes tai gali pradėti veikti ne kaip paskatinimas, paraginimas, o kaip erzinimas, jaudinimas. O kaip daug raudonumo yra mūsų pasaulyje ir dideliuose plotuose!

Visur dabar mūsų gyvenime per daug spalvų: drabužiuose, balduose, sienose, knygose, nuotraukose, patalinėje, o ypač reklamose. Niekur nepabėgsi nuo tų spalvų įvairumo, nuo tų triukšmingų spalvų, kurios, rodos, turėtų pagražinti mūsų gyvenimą.

V. F.

PERSPĖJIMAS NUO NAMINIŲ GYVULĖLIŲ

Anglų daktaras Dr. James S. Robertson įspėja nėščias moteris, kad jos neliestų rankomis naminių gyvulėlių. Šis daktaras yra rašęs apie įvairias didelio naujagimių mirtingumo priežastis. Tarp kitų priežasčių daktaras mini dar mažai pažįstamą užkrečiamąją ligą „toxoplamasis", kuri perduodama kačių, šunų, triušių ir papūgėlių. Jis labai pataria būsimosioms motinoms būti atsargesnėmis su tais gyvulėliais ir neliesti jų laukiant kūdikio. V.F.

Komjaunimas rūpinsis kukurūzais, perims gyvulių fermas

(E) Lietuvos komjaunimo centras įpareigojo savo narius, gyvenančius kaimuose, susirūpinti kukurūzų auginimu (mat, suaugusieji, kaip ikišiolinė praktika parodė, ne labai rimtai į tai žiūrėjo). Be to, nusiųsta į provinciją 160 parinktų komjaunuolių, kurie perims gyvulių fermų tvarkymą.

ARTINASI KALĖDOS

Lietuviška knyga — geriausia dovana visiems

Naujai gauta

Prof. Eretas — St. Šalkauskis — 1.9.4 — Jo gyvenimas ir darbai.

Prof. Maceina — Didžioji Padėjėja — 1.2.0.

Naujokaitis — Šviesos mergaitė—0.14.8.

Vysk. Brizgys — Negesinkim aukurų — 1.2.0.

Augustinas — Lietuvos vaizdų albumas — 1.16.8.

S. Kairys — Lietuva budo — 1.19.0.

Pirandello — Pirmoji naktis — 0.9.0.

Naujokaitis — Upeliai negrįžta į kalnus — 1.16.8.

Gogolis — Mirusios sielos — 0.18.6.

Gliauda — Gęstanti saulė — 0.14.8.

V. Hugo — Vargdieniai — 5 tomai — 5.13.8.

L. Tolstoj — Anna Karenina — 4 dalys — 5.13.8.

J. Prunskis — Rinktinės mintys — 1.9.4.

Somerset M. — Dažytas vualis —1.2.0.

Mauriak — Gyvačių lizdas — 0.18.4.

K. Bielinis — Dienojant — 2.3.0.

K. Bielinis — Penktieji metai — 2.3.0.

P. Andriušis — Tipelis — 1.2.0.

Hilton — Sudie, pone Čipse — 0.6.0.

Kun. Senkus — Giesmynas (naujos ir senos giesmės su gaidomis) — 22 šil.

Įvairios maldaknygės, Žalgirio paveikslai, lietuviškos plokštelės. Prašome atsiskaityti už 21 tomą Liet. Encikl.

Rašyti: **DAINORA, 49, Thornton Ave., London, W.4.**

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ, SIBIRĄ IR KITUS KRAŠTUS

Sąžiningiausias, patikimas ir garantuotas patarnavimas, aukščiausios rūšies prekės už žemiausią kainą.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421. HACKNEY RD., LONDON, E.2. ENGLAND.

Tel. SHO 8734.

Seniausia Anglijoje lietuviška bendrovė.

MEDŽIAGOS, AVALYNĖ, VAISTAI, MAISTAS. Akordeonai, siuvamosios mašinos, rašomosios mašinėlės, motociklams ir dviračiams dalys, įvairios lempos, sporto įrankiai ir visa kita.

Geriausios atsiskaitymo sąlygos.

Kiekvienam siuntiniui asmeniška priežiūra!

NAUJI 1960 m. kainoraščiai ir įvairios informacijos pareikalavus teikiama visiems nemokamai.

Pasiunčiame ir pačių klientų supirktąsias prekes.

KIEKVIENO SIUNTINIO PRISTATYMAS GARANTUOTAS

Lietuva ir lietuviai Prancūzijos spaudoje

Le Monde liepos 20 d. išspausdino Emile Henriot didelį straipsnį apie žymųjį lietuvį poetą Milašių.

Combat liepos 21 d. literatūros kritikas Roger Rabiniau entuziastiškai įvertina Suzanne Lilar naujausią knygą Le divertissement portugais, kurios svarbiausiu veikėju yra kunigaikštis Giedraitis ir turtinga flamandė. Tai esanti geriausia knyga iš Prancūzijoje išleistųjų per paskutinius 20 metų.

Le Monde rugpiūčio 5 d. Marcel Martin, aprašydamas filmų festivalį Karlovy-Vary, giria sovietų filmą Les Heros vivants, kurią realizavo Lietuvos sineastai.

New York Herald Tribune rugpiūčio 13 d. (Paryžiaus laida) — straipsnis apie Lietuvos žydą Bernard Berenson, kuris esąs didžiausias italų Renesanso laikų tapybos ekspertas.

La Croix rugpiūčio 14 d. rašo, kad Latvijoje rugpiūčio 5 d. mirė Rygos ir Liepojos vyskupijų vysk. Strods, 58 m. amžiaus. Latvijoje lieka vienas vyskupas Dublinskis, kuris buvo vysk. Strods pavaduotojas.

Le Progres, Lyon, rugpiūčio 24 d. Albert Mousset savo straipsnyje La desintegration du Mali, atsakydamas į Maskvos kaltinimus Prancūzijai dėl jos buvusių kolonijų, sako: „Nustebome išgirdę Maskvos radijo kaltinimus, kad mes vartojame metodą „padalyk ir valdyk ir kad darome absurdiškas machinacijas" prieš Afrikos tautų laisvę. Tą pačią valandą, kai Maskvos radijas platino tą grubų šmeižtą, Prancūzija per savo atstovą Armand Berard prašė Jungtines Tautas Saugumo Komisijoje priimti į savo narių skaičių 8 naujas Prancūzijos Communaute respublikas. Linkėtumėm tautoms, Sov. Sąjungos vasalams ir, būtent, Pabaltijo kraštams, rasti Maskvoje tokį priėmimą, kokį Prancūzija paruošė Afrikos kolonijų ateičiai".

Le Figaro spalio 30 d. paskelbė šitokią žinią apie Pabaltijo kraštus: „Estijos, Latvijos ir Lietuvos kariškos okupacijos ir jų įjungimo į Sovietų Sąjungą dvidešimties metų sukakties proga L'Assemblee Consultative du Conseil de l'Europe vakar išreiškė savo simpatijas Baltų tautoms dėl jų nelaimės ir patikino, kad jos nėra užmirštos kitų europiečių".

LIETUVIAI IR LENKAI BENDRAI PAMINĖJO ŽALGIRĮ

Lapkričio 4 d. New Yorke Lenkų Kultūros Instituto patalpose įvyko to Instituto bendrai su Lietuvos Tyrimo Institutu organizuotas Žalgirio mūšio 550 metinių minėjimas. Dalyvių prisirinko pilnutėlė, tiesa, ne labai erdvi instituto salė. Daugiau lenkų, bet nemaža ir lietuvių. Buvo vienas kitas ir kitų tautų bei amerikiečių atstovas.

Po trumpą įvedamąjį žodį tarė Lietuvos ir Lenkijos delegacijų Pavergtųjų Seime pirmininkai: V. Sidzikauskas ir S. Korbonskis, abu pabrėždami Žalgirio posūkį tolesnei šios Europos dalies istorijai.

Pagrindinius pranešimus padarė Dr. K. Jurgėla ir prof. O. Haleckis. Pirmasis išryškino Žalgirio priežastis ir vadas, antrasis daugiau jo pasekmes. Abu pabėrė naujų minčių. Dr. Jurgėla argumentuotai paneigė pastaruoju laiku sovietinės propagandos ypatingas pastangas Žalgiryje suteikti rusams beveik lemiamo poveikio, tuo tarpu kai faktiškai ten rusų visai nebuvo ir negalėjo būti.

Kadangi net ir tarp istorikų pasitaiko nuomonė, kad Žalgirio laimėjimas nebuvo politiškai išnaudotas, abu pranešėjai —Jurgėla ir Haleckis — paryškino po Žalgirio susidariusią tarptautinę padėtį. Krikščioniškieji Vakarai ordino pralaimėjimą laikė savo pralaimėjimu ir telkė koaliciją prieš Lietuvą ir Lenkiją. Iš antros pusės, rytuose Maskva smarkiai kilo, ir jos grėsmė Vytautui su Jogaila kėlė naujų rūpesčių.

Šis bendras lietuvių-lenkų minėjimas parodė du gerus požymius: 1) minėjimui suteikė bendresnį požiūrį į patį objektą (Žalgirį), sakyčiau, europinį požiūrį vietoj lokalinio; 2) Žalgirio reikšmei suteikė platesnį tarptautinį pobūdį. Kor.

SKUBA STATYTI DIDŽIĄJĄ ELEKTRINĘ

Didžiosios šiluminės elektrinės statyba jau pradėta ir stengiamasi ją varyti kuo skubiausiai. Statomi pagalbiniai gyvenamieji pastatai, kasama dauba, tiesiama geležinkelio šaka, statomas transformatorius elektros srovei dabar dar iš Kauno gauti ir t.t. Statybą norima atlikti rekordiniu greičiu, per dvejis metus!

Lietuvoje dabar pradėtoji statyti elektrinė yra pirmas naujo modelio bandymas. Vėliau lygiai tokias pačias stotis žada statyti ir įvairiose Rusijos vietose.

Vengiama viešai minėti vieta, kur naujoji elektrinė statoma. Bet tai yra prie vieno iš ežerų, esančių tarp Vilniaus ir Kauno (tarp Vievio ir Žiežmarių, greičiausia į šiaurę nuo Kietaviškių). Šiluminei jėgainei irgi reikia nemaža vandens (jis bus paverčiamas garu). Vanduo bus imamas iš vandens saugyklos, kuri susidarys pakėlus ežeruose vandens lygį dešimčia metrų. Vandens saugykla būsianti apie 11 kvadratinių kilometrų ploto. Salos, kurios dar kyšos iš vandens jam net ir pakilus, būsiančios nukastos. Šios saugyklos plotas bus maždaug kaip septindalis Kauno „jūros".

Statybai vadovauja buvęs kauniškės jėgainės statybos vadovas Luchniovas, bet jau yra paskirtas ir būsimosios jėgainės direktorius — Pranas Noreika. (LNA)

RUOŠIASI „TEISĖJŲ RINKIMAMS"

Perduotas Paleckiui patvirtinti naujas „teisėjų rinkimo" įstatymas. Dabar tokius įstatymus - nuostatus formaliai leidžia respublikiniai organai, nes respublikos gavo teisę turėti „savus" teismų santvarkos įstatymus (nors tie įstatymai visose respublikose iš esmės vienodi, griežtai suderinti su Maskvoje nustatytais „bendraisiais nuostatais"). Rajoninius (ir miestų arba miestų rajonų) teisėjus rinks „slaptu balsavimu". Kiekvieno rajono gyventojai turės pabalsuoti už vieną įprasta tvarka paskelbtą kandidatą, kuris tuo būdu taps tame rajone teisėju penkeriems metams (ir galės būti vėl „perrinktas", jei tokia bus kompartijos valia). Šalia teisėjų turės būti renkami dar ir „liaudies tarėjai", maždaug po 75 kiekviename rajone. Iš jų tam tikra tvarka skiriami po du dalyvauti bylų sprendimuose drauge su teisėju. Tarėjai bus renkami dvejiems metams, ir juos rinks aklamacijos būdu kompartijos sušauktuose susirinkimuose. Tarėjų rinkimuose dalyvaus tik tie piliečiai, kurie bus pašaukti į tokius susirinkimus. Kurie dalyvaus, turės galimybę entuziastingai pritarti kompartijos atstovo nurodytiems kandidatams. (LNA)

Už porą kelnių ir kojinių pardavė respubliką!

(E) Tūlas Rytų Berlyno darbininkas buvo komunistiniame laikraštyje Forschritt apšauktas Judu už tai, kad nuvykęs Vakarų Berlynan nusipirko keletą daiktų, kurių dažniausiai negalima gauti Rytų Berlyno krautuvėse. „Kaip Judas Kristų, taip šis darbininkas pardavė Vokietijos demokratinę respubliką ir kartu taiką už porą kelnių ir kojines", paaiškino laikraštis.

Rytų Vokietijos laikraštis Volkswacht rašo, kad vaikams iki 11 metų amžiaus išrastas naujas žaidimas: vaikai vedami į miškus surasti „grupės priešo agentų". Šitokiu būdu, laikraštis rašo, vaikai iš mažens bus įpratinti kovoti su antikomunistiniu elementu.

Be skirtumo

— Duokite man kepaliuką duonos!

— Kokios: juodos ar baltos?

— Vis tiek, nes tai mano senelei, kuri neprimato.

TAURAS

(A. Briedis)

88, GOLDSMITH AVE., LONDON, W.3.

Tel. ACO 9471

Pats laikas, kas galvoja siųsti šventines ar žiemines dovanas savo artimiesiems, tai padaryti. Ta proga TAURAS siūlo jums ne mažą kiekį pigių medžiagų siuntinių. Siuntinys 16½ jardo vilnonių ar pusvilnonių medžiagų su visais mokesčiais kainuoja nuo 12.5.0 15.5.0. Tie siuntiniai verti kiekvieno peno, mokamo už juos.

Nupigintos kainos ir geroms tiek paltų, kostiumų bei suknelių medžiagoms. Afgaline, Gaberdine, Boston, Pinhead, Duoble plain, Barathea ir kitų rūšių medžiagos kainuoja su muitu nuo 19 šil. suknelėms, 25 šil. kostiumams. Ir paltams, kaip Melton, Velour, Kasmere ir Crombie nuo 1.1.9 iki 4.14.0.

Hohner akordeonai, pvz., VERDI III M —87.10.0. Rašomosios „Olympia" mašinėlės SM/4 su lietuvišku alfabetu 37.0.0, plius muitas ir pasiuntimas.

Sumažintos kainos avalynei. Mažiau pasiturintiems duodama dar speciali nuolaida. Siunčiame išsimokėjimui. Jūsų pačių sudarytieji siuntiniai persiunčiami už 1.0.0.

Rašykite ir prašykite pavyzdžių ir kainoraščių. Greitas ir tiksius patarnavimas. Garantuotas pristatymas.

PRAŠOM SUSISIEKTI SU p. J. SIRUČIU, gyvenančiu 88 Sheldon Road, Sheffield 7, tel. 55104, kai jums reikalingas automobilis. Jis atstovauja HIGHFIELD MOTORS (Sheffield) LTD., 178-184 London Road, Sheffield 2, atstovus New Rootes Products. Visuomet didelis pasirinkimas naujų modelių vartotų automobilių su garantija.

Europos Lietuvių Kronika

KALENDORIUS GRĮŽTA IŠ RIŠYKLOS

Sieninis kasdien nuplėšiamas kalendorius su 365 lapeliais jau grįžta iš knygrišyklos ir bus pradėtas siuntinėti.

Jo kaina 6 šil. arba 1 dol. su persiuntimu.

Kalendoriaus rėmėjai kviečiami užsisakyti jį ir savo draugams dovanų, tiems, kurie jo negauna ir net niekada dar nėra matę.

Kas gali paplatinti, taip pat kviečiami patalkininkauti.

LONDONAS

DBLS CENTRO ŽINIOS

Lapkričio 27 d. LNB-vė turi atmokėti paskolą 13.500 svarų sumai, kuri buvo užtraukta praeitais metais. Po ilgų bandymų ir nusivylimo vis dėlto, nors ir trumpam laikui (šešiems mėnesiams), 10.000 sv. paskola gaunama, ir šią savaitę tikimasi pasirašyti paskolos dokumentus. Pridėjus Paskolos Vajaus sukeltąją sumą 3.805 sv., LNB-vė pilnai atmokės 13.500 dabartinę paskolą, kuri, kaip Damoklo kardas, kabojo ties LNB-ve ir grasino pakirsti jos gyvybės siūlą.

* * *

LNB-vės finansiniai metai pasibaigė spalio 31 d. LNB-vės Valdyba jau yra pakvietusi B-vės revizorius ir nori, kad kaip galima greičiau būtų viskas patikrinta. Revizoriai jau pradėjo darbą.

* * *

Ilgametis DBLS Centrinio Sk. Pirmininkas ir buvęs LNB-vės Valdybos narys T. Vidugiris jau dvi savaitės kaip guli ligoninėje.

TARPTAUTINIS BAZARAS

Dar kartą primename, kad tik keletą dienų beliko ligi Tarptautinio Kalėdinio Bazaro, kuris įvyks gruodžio mėn. 2, 3 ir 4 dienomis (penktadienis, šeštadienis ir sekmadienis).

Prašome lietuviškąją D. Britanijos visuomenę pagal išgales padėti rengėjoms tinkamai įvykdyti šį lietuviškąjį darbą.

Būsime labai dėkingos už betkokias pinigines ar daiktines aukas.

Dar kartą kreipiamės į visų sričių dailininkus, prašydamos siųsti mums savo kūrinius, kurie bus pardavinėjami komiso teisėmis.

Tarptautinis Bazaras yra tinkama proga parodyti platesnei tarptautinei publikai lietuviškus liaudies pobūdžio dirbinius, kurie yra ypač įdomūs pramoningojo krašto gyventojams.

Tarptautinis Kalėdinis Bazaras įvyks Latvių Namuose, 72, Queensborough Terrace, Bayswater, London, W. 2.

Ypač Londono lietuvius kviečiame gausiai aplankyti Bazarą, kuriame galima bus nusipirkti gražių kalėdinių dovanėlių artimiesiems ir kartu maloniai pasižmonėti.

Daiktines bei pinigines aukas, o taipgi daiktus pardavimui komiso teisėmis (nuo džius jų kainą) prašome siųsti šiuo adresu: „Dainava" (Bazaras), 1, Ladbroke Gardens, London, W.11.

Londono Lietuvių Moterų „Dainavos" Sambūrio Bazarui Rengti Komitetas.

PADĖKA

Visiems, iš kurių operacijos atveju patyriau daug nuoširdaus rūpesčio bei paramos, ypatingai klebonui kun. A. Kazlauskui, MIC, liet. bažnytinio komiteto pirm. S. Kasparui, O. Guščiuvienei, Liet. Kat. Moterų Šv. Onos draugijos pirm. V. Puidokienei, šv. Mišias užprašiusiai M. Scinskienei, B. Gleveckui, K. Noreikaitei, E. Šerniuvienei, O. Teleišienei, liet. bažnyčios lankytojams už maldas širdingai Kristuje ir Marijoje dėkoju.

Kun. S. Matulis, MIC

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Kaip praėjusiais metais, taip ir šiemet Londono Choras ruošia Kariuomenės Šventės minėjimą, kuris įvyks lapkričio 26 d. (šeštadienį), 7 val. vakaro, Parapijos salėje, 345A, Victoria Park Road, London. E.9.

Programoje: paskaita, deklamacijos ir choro dainos. Po minėjimo bus priešadventinis pasilinksminimas. **Rengėjai**

MIRĖ LIETUVĖ

Lapričio 12 d. rytiniame Londone, aprūpinta šv. Sakramentais, mirė skaitlingos šeimos motina Ona Krivickienė. Palaidota iš lietuvių bažnyčios lapkričio 18 d. Velionė buvo 80 metų amžiaus.

SPORTO IR SOCIALINIO KLUBO PUSMETINIS SUSIRINKIMAS

Paskutiniuoju metu Klubo patalpos būna nuolat užimtos įvairiems parengimams, taigi ir pusmetinį susirinkimą teko uždelsti, iki pats Klubas sulauks eilės pasinaudoti savo patalpomis.

Spalio 30 d. vykusiame susirinkime buvo priimta revizorių patikrintoji apyskaita už laikotarpį 1960.I.4 - 1960.VIII.13 (32 savaičių). Klubo pajamos 3160 sv., išlaidos 2570 sv., pelnas 590 sv. Pelnas būtų didesnis, jeigu nebūtų buvę vykdomi Klubo dekoravimo ir remonto darbai, naujas apšvietimas ir apšildymas apatinėje salėje, nauja scenos uždanga, pirkta pianinas, radiograma.

Greitu laiku bus įvestas naujas apšvietimas ir apšildymas viršutinėje salėje, kad Kalėdų ir Naujųjų Metų sutikimo baliai vyktų prie naujų šviesų. S.

BRADFORDAS

SKAUTŲ ŠVENTĖ

Lapkričio 26 d., 5 val. popiet, St. Mary's Church salėje, East Parade, „Tėvynės" Tunto skautai-tės kviečia tėvelius, rėmėjus ir visus prijaučiančius atsilankyti į skautų šventę.

Programoje: Oficialioji dalis, prof. R. Sealey paskaita, laužas, loterija ir šokiai iki 11 val.

Pasiekti salę galima autobusu Nr. 30 iš Foster Square, kuris eina į Bradford Moore (už du penus). East Parade gatvė yra į dešinę po pirmųjų šviesų.

S.v. vyr. sklt. V. Garbonkus

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Gruodžio 3 d., 6 val., Bradforde, Vyties Klubo patalpose, rengiamas

Kariuomenės šventės minėjimas.

Programoje numatyta A. Balsio paskaita ir trumpa meninė programos dalis.

Vietos ir apylinkės lietuviai kviečiami minėjime dalyvauti.

DBLS Bradfordo Sk. Valdyba

MANCHESTERIS

PRIEŠADVENTINIAI ŠOKIAI

Manchesterio Lietuvių Socialinis Klubas lapkričio 26 d., 5.30 val. vak., savo patalpose rengia **Priešadventinius šokius.**

Gros lietuviška kapela.

Kviečiami visi Manchesterio ir apylinkės tautiečiai pasinaudoti šia proga ir paskutinį kartą prieš Kalėdas pasilinksminti ir praleisti vakarą lietuviškoje atmoferoje.

MŪSŲ REMĖJAI

A. Braškys aukojo 1.50 dol., M. Reklaitis 1 dol., J Liutkevičius 4 šil., P. Grenda už 1960 m. kalendorių sumokėjo 20 šil.

COVENTRY

KARIUOMENĖS MINĖJIMAS

DBLS Skyriaus Valdyba lapkričio 26 d., 7 val. vak., PILOT Hotel, Radford, ruošia Kariuomenės šventės minėjimą.

Programoje: paskaita, linksmoji dalis ir loterija. Gros puikus orkestras iki 12 val. Baras veiks iki 11 val.

Visus tautiečius iš toli ir arti prašom atsilankyti. **Skyriaus Valdyba**

VOKIETIJA

„DARNA" KONCERTAVO AUGSBURGE

(ELI) „Darnos" choras, vadovaujamas M. Budriūno, turėjo koncertinę išvyką į Augsburgą, kur giedojo Šv. Trejybės bažnyčioje ir surengė baltų chorinės muzikos koncertą gimnastikos halėje. Pirmą kartą Augsburgo lietuviams teko pasiklausyti šio choro, o be jų ir kitų baltų šį chorą girdėjo taip pat apie 700 šio miesto vokiečių. Koncerto pasisekimas buvo didelis: pradžiuginti, o iš dalies ir sujaudinti klausytojai reiškė didelį pritarimą ir reikalavo kartojimų. Augsburgo dienraštis „Augsburger Allgemeine" be kitko rašė: „Iš esmės buvo tas pats įspūdis, kaip ir maždaug prieš dešimtį metų, kada pas mus buvo galima labai daug baltų koncertų girdėti. M. Budriūnas turi savo žmones tvirtai savo rankose, ir jie seka juo labai atidžiai. Geriausia iš čia girdėtų dalykų buvo: „Pūt, vejini", „Kur tu skriesi", „Sėdžiu po langeliu", „Burtai" ir dailioji išgertuvių daina „Stikliukėlis", taip pat efektinga buvo V. Jakubėno „Tremtinių giesmė". Tuo būdu šis naujas susitikimas buvo visai džiugus. Klausytojų pritarimas buvo širdingas".

Kaip matyti, ir šis naujas „Darnos" žygis, finansiškai paremtas PLB Vokietijos Krašto Valdybos, buvo geras įnašas į mūsų kultūrinį gyvenimą.

PAMALDOS

BRADFORD — lapkričio 26 d., 12 val., skautų šventės proga.
ROCHDALE — lapkričio 27 d., 11.30 val.
BRADFORD — gruodžio 4 d., 12.30 val.

PAIEŠKOJIMAI

Asmenys, dirbusieji „Siūlas" fabriko Astravas-Biržai raštinėje, kartu su Kostu Vileišiu 1940-1942 metų laikotarpyje arba dirbę pačiam fabrike, prašom parašyti svarbiu reikalu šiuo adresu: 25, Herbert St., Saltaire, Shipley, Yorks.

SKOLOS AR PASKOLOS?

Lietuvių Namų Akc. Bendrovė, norėdama aptvarkyti savo reikalus, buvo kreipusis į tautiečius, prašydama paskolinti jai pinigų — padėti sudaryti 13.500 svarų dideliais procentais prieš metus gautajai trupalaikei paskolai apmokėti. Tą jos kreipimosi balsą išgirdo labai nedidelis būrelis, ir tikras dalykas, kad dėl to teks paskubom sulikviduoti dalį turimojo nekilnojamojo turto. Aišku tik, kad jokiu būdu nebus galima likviduoti spaustuvėlės, kurioje gaminama „Europos Lietuvis", kalendoriai, „Rinktinės" ir Nidos Knygų Klubo knygos. Šita sritis bet kuriomis sąlygomis turi išlikti, ir atrodo, kad tai turi suprasti plačioji visuomenė, kuri dar naudojasi laikraščiu ir knygomis ir apskritai lietuvišku spausdintuoju žodžiu. Kai nebeturėsime savo spausdinto žodžio, aiškiai tada būsime jau baigti, o šiandien jis dar palaiko mus gyvus ir per laikraštį, ir per knygą ar „Rinktinę", ir net per tuos kalendoriaus lapelius.

Bet ta pati visuomenė, kuri supranta lietuviškojo spausdinto žodžio reikšmę ir naudojasi juo, neturėtų, atrodo, užmiršti, kad nei laikraštis, nei knygos negali būti už dyką duodama. Negalima taip pat norėti, kad laikraščio ir knygų leidėjai ieškotų paskolų, mokėtų už jas lupikiškus procentus, o tiems, kurie ima laikraštį ir knygas, teiktų beprocentines paskolas. Tokių dalykų niekur nėra, o, štai, skaitmenys rodo, kad „Europos Lietuvio", Nidos Knygų Klubo, „Rinktinės" ir kalendoriaus ėmėjai yra skolingi leidėjams, palyginti, dideles sumas pinigų. Reikia faktų — prašom: už „Europos Lietuvį" Anglijoje gyvenantieji tautiečiai yra skolingi 193.5.0 sv., kituose kraštuose 61.6.6 sv.; už Nidos Knygų Klubo leidinius Anglijoje 263.15.0 sv., Australijoje ir kt. 281.3.4 sv., Kanadoje 638 dol., Amerikoje 1306 dol. Tai sumos, kurių ėmėjimas smaugia leidėjus. Kiekvienam nebūtų ypač sunku pasiskaičiuoti, kiek Bendrovė turėtų sumokėti palūkanų, kai jai reikia lupikiškais procentais pasiskolinti tokią sumą, kokia vien už spaudą yra žmonėse (o skaitytojai juk procentų nemoka leidėjams!).

Reikia tiesą sakyti, kad yra tam tikras skaičius skaitytojų, kurie iš anksto susimoka už laikraštį ar knygas bei kitus leidinius. Anglijos skaitytojai už laikraštį iš anksto yra sumokėję 40.2.0 sv., kitų kraštų 12.17.0 sv.; už Nidos Knygų Klubo leidinius Anglijos skaitytojai — 51.9.6 sv., Australijos 31.8.6 dol., Kanados 28.50 dol., Amerikos 97.50 dol. Bet tos sumos toli gražu nepranašios į tas, kurios rodo skolon už spaudą įbridusiųjų įsiskolinimą.

Reiškinys keistas, be abejo. Jeigu jūs užsisakysite gyvenamojo krašto kurį nors laikraštį, žurnalą, knygą, tai visada tuojau pat sumokėsite. Pastoviai imdami laikraščių pardavėjo kioske, gausite savaitę kredito. O lietuviškas laikraštis, knyga kredituoja, kaip matote, metams, kuriam nors nepaslankiam mokėtojui net ir ilgiau. O juk reikia iš kurs nors gauti pinigų sumokėti už popierių, už laikraščio ar knygos surinkimą, spausdinimą, knygų įrišimą, paštą, už medžiagą ir darbą.

Išvada peršasi pati: skolingieji turėtų pakrapštyti savo kišenę ir sumokėti nedelsdami.

Tiesa, turime nemaža ir net labai nemaža tokių lietuvių, kurie abejingi jau savam laikraščiui ar knygai. Jiems tų dalykų galėtų ir nebūti jau. Tokių kaskart po šiek tiek nubyra. Bet toli gražu ne jų nuomonė ir pažiūra yra išganingiausios. Emigracijoje atsidūrusieji palaipsniui miršta dvasiškai, bet negalima leistis, kad jie visus mus numarintų. Laikykimės ir išlaikykime, kas dar likę lietuviška. O nebemokėdami už laikraštį ir knygas nebepajėgsime ir tų dalykų išlaikyti. Taigi mokėkime, kas kiek skolingi.

PRANCŪZIJA

IŠ PRANCŪZIJOS LIETUVIŲ GYVENIMO

— Spalio mėn. pradžioje atostogoms sugrįžo pas savo tėvus vyr. leitenantas Jurgis Norkevičius. Karo Mokyklą (St. Cyr) jis baigė 1957 m. trečiuoju iš 800 kariūnų. Be to, dar baigė parašiutininkų stažą. Nuo šių metų eina kuopos vado pareigas Alžyre. Neseniai buvo apdovanotas „Croix de la Valeur Militaire" ženklu. Jaunasis karininkas anksčiau aktyviai reiškėsi ir lietuviškame gyvenime.

— Klier. subdijakonas L. Kvedas rugsėjo mėn. dalyvavo Centre Richelieu organizuotoje studijų kelionėje į Palestiną. Aplankęs žymiąsias Šv. Žemės vietas, kelionės metu turėjo dar progos pamatyti Jordaną ir Graikiją.

— Feliksa Pabelionytė atvyko šį rudenį iš JAV į Paryžių pagilinti prancūzų kalbos studijų.

— Skulpt. Ant. Mončio pora darbų buvo išstatyta Religinio Meno parodoje Paryžiuje, kurios atidarymas įvyko spalio 8 d. Moderniojo Meno muziejaus patalpose, dalyvaujant J.E. kard. Feltin ir ministeriui R. Buron.

— Spalio 23 d. įvyko Paryžiaus lietuvių susirinkimas. Dr. J. Deveikė kalbėjo tema: „Tarp praeities ir dabarties". Prelegentė paskaitoje iškėlė svarbesniuosius Lietuvos istorijos bruožus, priminė senosios Lietuvos aukštą teisinę kultūrą, valstybės smukimo priežastis, kartu išreikšdama viltį nauju Lietuvos prisikėlimu.

Buvo taip pat pasitarta įvairiais lietuviško gyvenimo klausimais.

— O. Gečaitei-Peruche gimė dukrelė Daina.

— Rugsėjo mėn. pabaigoje Dr. J. Deveikė dalyvavo Tarptautinės Teisės Istorijos Jean Bodin vardo draugijos kongrese Toulouse.

Mirusieji

Liepos mėn. pabaigoje mirė a.a. Kotryna Timlerienė. Velionė gyveno Paryžiuje.

Rugpiūčio 3 d. mirė a.a. Jurgis Špatkauskas, gyvenęs Bievres.

Rugpiūčio 5 d. po ilgos ir sunkios ligos St. Anne ligoninėje mirė a.a. Alfonsas Tamošauskas.

EUROPOS LIETUVIS — LITHUANIAN WEEKLY.
Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd., 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARk 2470
Redakcijos ir Administracijos adresas: **1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARk 2470.**
Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.
Prenumeratos kaina: metams 40 šil., 6 mėn. 22šil., atskiras numeris 1 šil.; dolerio kraštuose — 6 dol. metams.
Leidžia Lietuvių Namų Akc. Bendrovė. Leidimo Tarybą sudaro DBLS Valdyba ir Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkai.

ŽIEMOS SEZONUI ARTĖJANT SIŪLOME SEKANČIAS PREKES:

1. Aukščiausios kokybės angliškas medžiagas.
2. Itališkas pliušines lovatieses, staltieses ir kilimėlius.
3. Odinius paltus, puspalčius (dvieiliu susegimu), odinius trumpus švarkelius ir odines palaidines—abeji susegami „zipu". Visos, šiame punkte, išvardintos prekės yra „TAZAB OF LONDON" gamybos.
4. Apmuštus ¾ ilgio kailinius. Viršus grynos vilnonės medžiagos, o vidus tikrų avikailių. Taip pat, „TAZAB OF LONDON" gaminys.
5. Šveicariškas kašmiro vilnos skarelės įvairaus dydžio.
6. Vokiškas — bavarų gamybos medžiagas impilams.
7. Šveicariškus vyrų-moterų rankinius laikrodžius.

Šia proga, atkreipiame dėmesį, kad pagal Sov. S-gos naujus potvarkius, dabar mes galime vaistus siųsti tik tuo atveju, kai gaunam užsakymą su vietinio gydytojo oficialiai išrašytu, antspauduotu ir vardiniu (nurodant ligonio pavardę) receptu, pažymint vaistų kokybę ir kiekį su prierašu: „Gavimui licenzijuoto siuntinio iš užsienio".

Firma TAZAB užtikrina Jums neabejotinai geros kokybės prekių tikslų, greitą ir tvarkingą persiuntimą.

Prašome atsilankyti ir įsitikinti mūsų sandėliuose esamų prekių turtingumu, bei gausumu.

Visais klausimais, liečiančiais prekių užsakymą ir siuntinių persiuntimą, prašom rašyti lietuviškai.

Prašykite prekių sąrašo (katalogo) lietuvių kalba.

TAZAB & CO. LTD.

DIDŽIAUSIA SIUNTINIŲ PERSIUNTIMO BENDROVĖ

LONDONAS	MANCHESTERIS	BIRMINGHAMAS	U. S. A.	AUSTRALIJA	VOKIETIJA
Tazab House, 22, Roland Gardens, London, S.W.7. Tel.: Fre. 3175, 3176	Tazab of London, 47, Great Western St., Moss Side, Manchester 16, Tel.: Moss Side 4683	Tazab of London, 63, Dale End, Birmingham 4. Tel.: Central 6260	Tazab of London, 36, 3rd Avenue, New York 3. N.Y. U.S.A. Tel.: Algenquin 4-4161	Tazab of London. 325 Collins St, Melbourne, C.1. Tel.: MB 1314	Tazab Paket-Versand-Dienst G.m.b.H., Frankfurt a.M. Taunusstrasse 52-60. Industriehaus Tel.: 33 54 47

BROWNEJONES LTD.

1, Norfolk Place, London, W.2

Tel: PADdington 2797

Ypatingai specialus kalėdinio siuntinio pasiūlymas

TOKIOS PUIKIOS MEDŽIAGOS IR TOKIA ŽEMA KAINA DAR NIEKUOMET NEBUVO SIŪLYTOS STAND. SIUNTINIAMS. — YPATINGA BROWNEJONES FIRMOS NUOLAIDA ŽIEMOS SEZONO PROGA VISIEMS!

3 yardai, dvigubo pločio, vilnonės geros medžiagos vyriškam žieminiam paltui, tamsiai mėlynos spalvos.

3¼ yardo, dvigubo pločio, vilnonės puikios medžiagos vyriškam kostiumui, tamsiai mėlynos spalvos — double plain — neryškiais mėlynais išilginiais dryžiais.

3 jardai, 54" pločio, pamušalinės medžiagos, tamsiai mėlynos spalvos, geros rūšies, pakanka paltui ir kostiumui.

Šio Stand. Siuntinio svoris— 10 lbs. Kaina —tik £13.10.0, įskaitant visus mokesčius. Siuntinio gavėjas nieko nemoka. Saugus gavimas garantuojamas.

Prie šio siuntinio galite pridėti prekių savo nuosavų ar parinktų iš Firmos kainoraščio iki 10-11 lbs., primokant 9 šil. persiuntimo išlaidoms. Papildomų prekių kaina ir muitas mokamas atskirai. Tai ypatingai reta proga, kurią Firma turi galimybę pasiūlyti Tamstoms tik vieną kartą.

Garantuojame, kad bus siunčiamos tik tos medžiagos pagal aprašymą ir pavyzdėlius, kuriuos prisiunčiame pareikalavus.

PRAŠOME RASTI GALIMYBĘ APLANKYTI MŪSŲ PREKIŲ SANDĖLIUS IR PAMATYTI ŠIAS SIŪLOMAS PUIKIAS MEDŽIAGAS UŽ TAIP MAŽĄ KAINĄ. PATS LAIKAS UŽSAKYTI KALĖDINIŲ DOVANŲ SIUNTINĮ SAVO ARTIMIESIEMS.